

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835

U skladu sa članom 2 Uredbe o bližem postupku planiranja sredstava koje Crna Gora uplaćuje u budžet Evropske unije (Službeni list CG broj 74/23 od 24.07.2023) Ministarstvo finansija objavljuje

Smjernice za planiranje sopstvenih sredstava Evropske unije u Crnoj Gori

Sadržaj

Skraćenice	5
1. Svaha, ciljevi, glavni zadaci i ključne strane	5
2. Opšte informacije o sistemu finansiranja opšteg budžeta EU.....	6
2.1 Pravni okvir za finansiranje opšteg budžeta (budžet) Evropske unije	6
2.2 Sistem sopstvenih sredstava EU.....	6
2.2.1 Izvori prihoda.....	6
2.2.2 Zakonodavna osnova sopstvenih sredstava u skladu sa Višegodišnjim finansijskim okvirom EU 2021-2027.	6
2.2.3 Kategorije sopstvenih sredstava.....	7
2.3 Gornje granice sopstvenih sredstva.....	8
2.4 Obaveze EK i država članica u sistemu sopstvenih sredstava	9
3. Odgovorne organizacije u Crnoj Gori	10
4. Upravljanje sistemom sopstvenih sredstava EU	11
4.1 Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EUa	11
4.1.1 Tradicionalna sopstvena sredstva.....	12
4.2 Pravni okvir i pravila	12
4.2.1 Direktne odgovorne jedinice	13
4.3 Priprema Izvještaja o stanju na A računu	15
4.4 Priprema Izvještaja o stanju na B računu	16
4.5 Prebare i nepravilnosti u vezi sa tradicionalnim sopstvenim sredstvima iznad 10,000 eura.....	16
4.6 Godišnji izvještaj o izvršenim kontrolama u vezi sa tradicionalnim sopstvenim sredstvima i rezultatima kontrola	17
4.7 Obaveze izvještavanja prema članu 181 Implementacione uredbe 2015/2447 (implementacija članova 119 i 120 Uredbe (EU) 952/2013)	18
4.8 Otpis nenaplativog carinskog duga	18
4.9 Kamata na kašnjenja u obezbjeđivanju tradicionalnih sopstvenih sredstava	20
4.10 Postupak u slučaju kada EK zvanično zahtjeva plaćanje tradicionalnih sopstvenih sredstava	21
4.11 Slučajevi sa nenaplativim carinama, za koje je starješina Organa uprave nadležnog za poslove carina donio odluku da se stave na raspolaganje u budžetu EU	23
5. Zahtjev EK za plaćanje doprinosa Crne Gore u budžet EU.....	24
5.1 Nacionalni mjesečni doprinosi (poziv za uplatu sredstava).....	24
5.2 Plaćanje kamate za kašnjenja u plaćanju nacionalnog mjesečnog doprinosa Crne Gore u budžet EU	24
5.3 Ispravka za neučestvovanje država članica u određenim politikama	25
5.4 Plaćanje sopstvenih sredstava po osnovu PDV-a, BND-a i nerecikliranog plasičnog ambalažnog otpada.....	25
5.5 Uplata doprinosa u budžet EU iznad doprinosa Crne Gore kako je definisano godišnjim Zakonom o budžetu države	26
5.6 Sredstva po osnovu PDV-a – Izvještaj (iskaz) o PDV-u.....	26
5.6.1 Pravila za izvještavanje o sredstvima po osnovu PDV-a.....	26
5.7 Organizacije odgovorne za pripremu iskaza o ukupnom iznosu sredstava po osnovu PDV-a.....	27

5.8 Postupak sastavljanja i dostavljanja Godišnjeg iskaza o ukupnom iznosu za PDV osnovicu.....	28
5.9 Sredstva po osnovu BND-a – podaci i Izvještaj o kvalitetu	29
5.9.1 Pravila za izvještavanje o sredstvima po osnovu BND-a	29
5.9.2 Organizacije odgovorne za izvještavanje o sredstvima po osnovu BND-a	29
5.9.3 Postupak pripreme i dostavljanja izvještaja o sredstvima po osnovu BND-a.....	29
5.10 Sredstva po osnovu nerekiciranog plasičnog ambalažnog otpada – podaci i izvještaj o kvalitetu nerekiciranog plasičnog ambalažnog otpada	32
5.10.1 Pravila za izvještavanje o sredstvima po osnovu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada	32
5.11 Organizacije odgovorne za izvještavanje o sredstvima po osnovu nerekiciranog ambalažnog otpada.....	33
5.12 Procedura za pripremu i dostavljanje izvještaja o sredstvima po osnovu nerekiciranog ambalažnog otpada.....	35
6. Predviđanja doprinosa Crne Gore u budžet EU	36
6.1 Predviđanje iznosa sopstvenih sredstava po osnovu PDV-a, BND-a i nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada	36
6.2 Predviđanje doprinosa Crne Gore u opštem budžetu EU za potrebe izrade nacionalnog budžeta.....	37
6.2.1 Predviđanje ukupnog iznosa doprinosa Crne Gore – odgovorne organizacije	37
6.2.2 Predviđanje prihoda od carina	38
6.2.3 Predviđanja PDV osnovice za sljedeću godinu	38
6.2.4 Predviđanja osnovice BND-a za sljedeću godinu.....	39
6.2.5 Predviđanje sredstava na osnovu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada za sljedeću godinu	39
6.3 Postupak izrade predviđanja doprinosa Crne Gore u budžet EU za potrebe postupka izrade nacionalnog budžeta.....	39
6.4 Priprema kvartalnih budžeta o očekivanim uplatama doprinosa Crne Gore u budžet EU za tekuću godinu	40
7. Savjetodavni odbor za sopstvena sredstva – pododbori za tradicionalna sopstvena sredstva, PDV i „predviđanja“.....	42
7.1 Ekspertska grupa za BND i ekspertska grupa za reciklirani plastični ambalažni otpad	42
7.1.1 Funkcije i organizacija rada	42
7.2 Obaveze država članica u vezi sa pripremom za CCOR sastanke	43
8. Kontrola sopstvenih sredstava	44
8.1 Na nivou Evropske unije	44
8.2 Na nacionalnom nivou	44
8.2.1 Interna kontrola	44
8.2.2 Interna revizija	44
8.2.3 Aktivnosti država članica u vezi sa kontrolama EK sopstvenih sredstava	45
8.2.4 Aktivnosti Jedinice za koordinaciju sopstvenih sredstava u vezi sa kontrolama EK sopstvenih sredstava.....	45

9. Aneksi	46
Aneks 1 Pravna tekovina EU koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 33	46
Aneks 2 Raspored aktivnosti	48
Aneks 3 Izvještaje o računima A i B.....	52
Aneks 4 Godišnji izvještaj o sprovedenim inspekcijama TSS i njihovim rezultatima	75
Aneks 5 Izjava o ukupnom iznosu osnovice za sopstvena sredstva po osnovu PDV-a za 20XX. godinu.....	75
Aneks 6 GNI Upitnik	77
Aneks 7 Prijava prevara i nepravilnosti za slučajeve iznad 10 000 EUR	78

Skraćenice

CBCG	Centralna banka Crne Gore
CCOR/ KOSS	Konsultativni odbor za sopstvena sredstva
EC / EK	Evropska komisija
ECA / ERS	Evropski revizorski sud
GNI/BND	Bruto nacionalni dohodak
MS/DC	Država članica
OR/SS	Sopstvena sredstva
TFEU	Ugovor o funkcionisanju Evropske unije
TOR/TSS	Tradicionalna sopstvena sredstva
VAT/PDV	Porez na dodatu vrijednost
WAR/PPS	Ponderisana prosječna stopa

1. Svrha, ciljevi, glavni zadaci i ključne strane

Budžet Evropske unije (EU) se finansira iz nekoliko izvora, koja su poznata kao sopstvena sredstva EU. Svaka država članica odgovorna je za upravljanje i pravovremeno plaćanje sopstvenih sredstava Evropskoj komisiji (EK).

Svrha Smjernica je definisanje pravnog i administrativnog okvira, postupaka i nadležnih organa odgovornih za upravljanje sopstvenim sredstvima EU u Crnoj Gori.

Ciljevi Smjernica su:

- definisanje liste nadležnih organa i sektora uključenih u upravljanje sopstvenim sredstvima EU, kao i opisa njihovih obaveza;
- definisanje postupaka i rokova za predviđanje, planiranje, naplatu, obračun i prenošenje doprinosa Crne Gore u budžet EU, kao i pripremu izvještaja, upita i cjelokupne komunikacije sa EK;
- pružanje smjernica za uspostavljanje operativne i organizacione povezanosti između nadležnih organa u Crnoj Gori, odgovornih za planiranje, naplatu, računovodstvo, izvještavanje i kontrolu sopstvenih sredstava;
- uspostavljanje opštih pravila za koordinaciju cjelokupnog procesa upravljanja odvojenim komponentama planiranja sopstvenih sredstava.

Smjernice su pripremljene u skladu sa tačkom 4 Odluke br. 229 Savjeta ministara od 18. marta 2021. godine, usvojene u vezi sa Odlukom (EU, Euratom) 2020/2053 Savjeta od 14. decembra 2020. godine o sistemu sopstvenih sredstava Evropske unije i o stavljanju van snage Odluke 2014/335/EU, Euratom, koja je stupila na snagu 1. januara 2021. godine sa retroaktivnim dejstvom od 1. januara 2021. godine, koja se primjenjuje na finansijski period 2021 - 2027.

Pravni osnov za donošenje Smjernica za planiranje sopstvenih sredstava Evropske unije u Crnoj Gori nalazi se u članu 2 Uredbe o bližem postupku planiranja sredstava koje Crna Gora uplaćuje u budžet Evropske unije (Službeni list Crne Gore, broj 74/23).

Smjernice će se ažurirati u slučaju značajnih izmjena evropskog zakonodavstva koje reguliše oblast sopstvenih sredstava i promjena u organizacionoj strukturi organa u Crnoj Gori zaduženih za upravljanje sopstvenim sredstvima EU.

2. Opšte informacije o sistemu finansiranja opšteg budžeta EU

2.1 Pravni okvir za finansiranje opšteg budžeta (budžet) Evropske unije

U skladu sa članom 311 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (UFEU), budžet EU se u potpunosti finansira iz sopstvenih sredstava. Savjet EU, jednoglasno i nakon konsultacija sa Evropskim parlamentom (EP), usvaja Odluku kojom se definišu odredbe koje regulišu sopstvena sredstva EU. Akt usvajaju sve države članice prije stupanja na snagu Odluke, čime se obezbjeđuje retroaktivna primjena. Usvajanjem akta uspostavljaju se nove ili ukidaju postojeće kategorije sopstvenih sredstava.

Budžet EU se priprema tako što se definišu rashodi, a zatim usklađuju prihodi za pokrivanje rashoda. Sistem sopstvenih sredstava treba da obezbijedi dovoljnu, održivu i pravovremenu dostupnost sredstava za pokrivanje rashoda u skladu sa principom ravnoteže.

U skladu sa članom 311 UFEU-a, sopstvena sredstva predstavljaju glavni tok prihoda (iznad 92% za 2022.) u opštem budžetu EU. Ostali prihodi (porezi i drugi odbici od zarada zaposlenih, kamate na bankovne račune, doprinosi iz trećih zemalja po određenim programima EU, suficit iz prethodne godine, itd.) predstavljaju manji udio (odnosno nekih 8% za 2022.) ukupnih prihoda u opštem budžetu EU.

2.2 Sistem sopstvenih sredstava EU

2.2.1 Izvori prihoda

Sistem sopstvenih sredstava se zasniva na četiri izvora prihoda:

- tradicionalna sopstvena sredstva, uglavnom uključuju carine koje države članice naplaćuju za račun Unije (11% u 2022.);
- sopstvena sredstva po osnovu poreza na dodatu vrijednost (PDV) (12% u 2022.);
- sopstvena sredstva od nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada: iznos koji se primjenjuje na težinu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada koji nastaje u svakoj državi članici (4% u 2022.);
- sopstvena sredstva po osnovu bruto nacionalnog dohotka (BND), odnosno udio u ukupnom BND-u država članica. Predstavlja sopstvena sredstva koja se prilagođava i kojim se finansira cjelokupna potrošnja koja nije pokrivena drugim izvorima prihoda, tako da su prihodi i rashodi uvijek izbalansirani (73% u 2022.).

2.2.2 Zakonodavna osnova sopstvenih sredstava u skladu sa Višegodišnjim finansijskim okvirom EU 2021-2027.

Sistem sopstvenih sredstava EU za period 2021-2027 je regulisan Odlukom Savjeta (EU, Euratom) 2020/2053¹. Ova Odluka po svojoj prirodi predstavlja primarni zakonodavni akt, s obzirom na posebni postupak predviđen za njeno donošenje.

Glavni zahtjevi za sprovođenje ORS-a propisani su sljedećim zakonodavnim aktima:

- Uredba Savjeta (EU, Euratom) br. 609/2014 Vijeća od 26. maja 2014. o metodama i

---

¹ Odluka Savjeta (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. decembra 2020. o sistemu sopstvenih sredstava Evropske unije I ukidajuća Odluka 2014/335/EU, Euratom

postupku za stavljanje na raspolaganje tradicionalnih sopstvenih sredstava i sopstvenih sredstava koja se zasnivaju na PDV-u i BND-u, kao i o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom, naknadno izmjenjena Uredbom Savjeta br. 2016/804 od 17. maja 2016. godine;

- Uredba Savjeta (EU, Euratom) 2021/768 Savjeta od 30. aprila 2021. o utvrđivanju mjera za sprovođenje sistema sopstvenih sredstava Evropske unije i stavljanju van snage Uredbe (EU, Euratom) br. 608/2014;
- Uredba Savjeta (EEC, Euratom) 1553/89 od 29. maja 1989. o konačnom jedinstvenom režimu naplate sopstvenih sredstava koja proizilaze iz poreza na dodatu vrijednost, naknadno izmijenjena Uredbom Savjeta (EU, Euratom) br. 1026/1999 od 10. maja 1999. Uredba Savjeta (EZ) 807/2003 od 14. aprila 2003. i Uredba Savjeta (EU Euratom) 2021/769 od 30. aprila 2021. godine;
- Uredba Savjeta (EZ) br. 516/2019 od 19. marta 2019. o usklađivanju BND-a po tržišnim cijenama i stavljanju van snage Direktive Savjeta 89/130/EEC, Euratom i Uredbe Savjeta (EZ, Euratom) br. 1287/2003 (Uredba o BND);
- Uredba Savjeta (EU, Euratom) 2021/770 od 30. aprila 2021. o obračunu sopstvenih sredstava po osnovu neregicikliranog plastičnog ambalažnog otpada, o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tih sopstvenih sredstava, o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom i o određenim aspektima sopstvenih sredstava koja se zasnivaju na bruto nacionalnom dohotku.

Cjelokupna lista pozitivnih propisa EU koji regulišu oblast sopstvenih sredstava je data u Aneksu 1 ovog Priručnika.

2.2.3 Kategorije sopstvenih sredstava

Odluka Savjeta (EU, Euratom) 2020/2053, uspostavlja sljedeće kategorije sopstvenih sredstava:

- **Tradicionalna sopstvena sredstva**

Tradicionalna sopstvena sredstva podrazumijevaju carine iz člana 2(1)(a) Odluke (EU, Euratom) 2020/2053, koje države članice naplaćuju u ime EU. Carinske dažbine koje se naplaćuju zasnovane su na Zajedničkoj carinskoj tarifi i smatraju se neto prihodima EU koji proizilaze direktno iz zakonodavstva Unije. U skladu sa članom 9(1) Odluke o sopstvenim sredstvima, države članice su odgovorne za njihovu naplatu. Države članice bi takođe trebale da prilagode svoje nacionalno zakonodavstvo kako bi ga uskladile sa pravilima Unije.

U skladu sa članom 9, stav 2, iste Odluke, država članica zadržava 25% naplaćenih dažbina kao naknadu za administrativne troškove nastale naplatom carinskih dažbina.

- **Sredstva po osnovu PDV-a**

Ova sredstva se utvrđuju primjenom metodologije prilagođavanja neto prihoda od PDV-a za teritorijalni opseg i odstupanja od primjene Direktive 2006/112/EC za dobijanje prilagođenih neto prihoda od PDV-a. Prilagođeni neto prihod od PDV-a dijeli se konačnom „ponderisnom prosječnom stopom“. Ponderisana prosječna stopa se izračunava u skladu sa važećom regulativom iz ove oblasti, a u slučaju obračuna rezervisanja, ona se primjenjuje kao preliminarna stopa i nakon ukidanja rezervisanja.

Za svaku državu članicu, osnovica za obračun ovih sredstava ne može biti veća od 50% BND-a (tj. postavljena je „gornja granica“ za PDV osnovicu). Ovo iz razloga jer se želi ublažiti „regresivna“ priroda poreza. Za države na koje se primjenjuje navedeno pravilo, ovim se obračunom sopstvena sredstva po

osnovu PDV-a pretvaraju u sopstvena sredstva po osnovu BND -a. Za ove države, povećanje prihoda od PDV-a, odnosno PDV osnovice, iznad njihove postavljene gornje granice nema uticaja na prihode od PDV-a u opštem budžetu EU. Ograničena PDV osnovica oporezuje se jedinstvenom stopom („obavezna stopa“) od 0,30% za sve države članice.

- **Sredstva po osnovu BND-a**

Sredstva po osnovu BND-a predstavljaju sredstva za „balansiranje“ i obezbjeđuju neophodne prihode za pokrivanje troškova koji premašuju iznos koji se finansira iz drugih izvora. Sredstva po osnovu BND-a utvrđuju se primjenom jedinstvene stope na BND država članica, koja se razlikuje u zavisnosti od finansijske godine kako bi se pokrili rashodi u budžetu EU.

- **Sredstva po osnovu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada**

Ova sopstvena sredstva primjenjuje se od 2021. godine na osnovu količine nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada. Njihova svrha je promovisanje smanjenja ambalažnog otpada i stimulisanje prelaska na cirkularnu ekonomiju. Izračunavaju se primjenom fiksne stope od 0,80 eura po kilogramu na procijenjenu količinu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada iz svake države članice za određenu godinu. Kako bi se izbjegao prekomjeran negativan uticaj na države članice, uvodi se i mehanizam kojim se njihovi godišnji doprinosi iz ovih sopstvenih sredstava smanjuju na pakete koji su skoro 50% manji u odnosu na dospjeli iznos u skladu sa metodologijom.

- **Korekcije**

Prilikom utvrđivanja doprinosa država članica u opštem budžetu EU, uzima se u obzir njihova relativna ekonomska težina u odnosu na BND, čime se obezbjeđuje solidarnost i pravičnost u odnosu na prihodnu stranu opšteg budžeta EU. Lista zemalja i odbitaka se ažurira periodično. Bruto smanjenja finansiraju sve države članice u zavisnosti od njihovog BND-a.

2.3 Gornje granice sopstvenih sredstva

Ukupan iznos sopstvenih sredstava kog mogu prikupiti države članice ograničen je u odnosu na BND EU (zbir BND svih država članica) takozvanom „gornjom granicom“. Gornja granica sopstvenih sredstava utvrđuje maksimalni iznos sopstvenih sredstava koji Unija može da zahtijeva od država članica za finansiranje svojih izdataka za period 2021 -2027.

Postoje dvije vrste ograničenja prihoda:

- gornja granica sopstvenih sredstava za pokriće godišnjih izdvajanja za obaveze – 1,46% BND EU za period 2021-2027;
- gornja granica sopstvenih sredstava za pokriće godišnjih izdvajanja za plaćanja - 1,40% BND EU za period 2021-2027.

Gornje granice sopstvenih sredstava mogu se povećati u izuzetnim slučajevima i na privremenoj osnovi. Ova odredba omogućava uspostavljanje veće gornje granice i omogućava EU da se zadužuje na tržištima za finansiranje Instrumenta za oporavak. Ovo dodatno privremeno povećanje gornje granice nema za rezultat neposredni dodatni doprinos država članica u budžet EU, jer funkcioniše samo kao zajednička garancija za izdavanje obveznica od strane Komisije u ime EU. Gornju granicu sopstvenih sredstava za plaćanja treba smanjiti na 1,40% BND-a kada se izvrši isplata svih sredstava i kada se okončaju obaveze.

2.4 Obaveze EK i država članica u sistemu sopstvenih sredstava

Glavne obaveze EK su:

- Obračun doprinosa koje plaćaju države članice po osnovu PDV-a, BND-a i nereklikiranog plasičnog ambalažnog otpada;
- Obračun doprinosa za finansiranje bruto smanjenja za odgovarajuće države članice; obračun bilansa resursa po osnovu PDV-a, BND-a i nereklikiranog ambalažnog plastičnog otpada;
- Obračun korekcija za neučestvovanje država članica u određenim politikama vezanim za slobodu, bezbjednost i pravdu i njihovo finansiranje od strane drugih država;
- Utvrđivanje kamate za kašnjenja u plaćanju;
- Kontrola usklađenosti država članica sa zakonodavstvom u oblasti sopstvenih sredstava.

Glavne obaveze država članica su:

- Prikupljanje tradicionalnih sopstvenih sredstava i njihovo blagovremeno plaćanje EK;
- Priprema i obezbjeđivanje procjena podataka i izvještaja za osnovice PDV-a, BND-a i nereklikiranog plastičnog ambalažnog otpada;
- Prenošnje tradicionalnih sopstvenih sredstava na račun EK, sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i nereklikirani otpad od plastične ambalaže i bruto smanjenja za određene države članice, stanja za sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i nereklikiranog plastičnog ambalažnog otpada, obračun korekcija za doprinose za neučestvovanje država članica u određenim politikama Unije (sloboda, bezbjednost, pravda) i kamate za kašnjenja u plaćanju.

3. Nadležni organi u Crnoj Gori

Planiranje i upravljanje sistemom sopstvenih sredstava EU u Crnoj Gori u nadležnosti je sljedećih organa:

- Ministarstvo finansija (MF);
- Uprava prihoda i carina (UPC);
- Uprava za statistiku Crne Gore (Monstat);
- Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma (MEPPU).

Opšta pravila koja se primjenjuju na sve organe uključene u upravljanje sopstvenih sredstava EU:

Zvanične informacije koje šalje ili se šalju EK vrši se posredstvom MF - Direkcije za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstavima EU.

Dokumentacija sa informacijama i obrazloženjem priprema se i šalje MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstavima EU, na zahtjev, u skladu sa definisanim rokovima i po potrebi.

Kopije dokumentacije dostavljaju se elektronskom poštom MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstavima EU koja sadrži informacije koje su direktno primljene i/ili dostavljene tijelima EK o pitanjima vezanim za sopstvena sredstva.

Nadležni organi će ažurirati nacionalna administrativna pravila i postupke vezane za sopstvena sredstva u cilju njihovog usaglašavanja sa zakonodavstvom EU, kako bi osigurali upravljanje sopstvenim sredstvima u Crnoj Gori.

Nadležni organi obavještavaju MF - Direkciju za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU i druge zainteresovane subjekte o izmjenama postupaka i pravila vezanih za sopstvena sredstva.

Nadležni organi obavještavaju MF - Direkciju za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU o svim promjenama u strukturama, postupcima i IT aplikacijama koje se koriste u upravljanju sopstvenim sredstvima.

Svi organi uključeni u upravljanje sopstvenim sredstvima čuvaju podatke, dokumentaciju i druge dokaze vezane za njihovo upravljanje, uključujući revizorske kontrole u vezi sa svim promjenama, izmjenama i zvaničnim verzijama. Podaci će biti dostupni za kontrolu i reviziju, kako od strane evropskih institucija tako i od strane nacionalnih organa u skladu sa odredbama člana 3 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014 u vezi sa arhiviranjem prateće dokumentacije.

4. Upravljanje sistemom sopstvenih sredstava EU

4.1 Ministarstvo finansija - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU

Obračun, prikupljanje, izvještavanje i kontrola sopstvenih sredstava i koordinacija komunikacije sa EK zahtijeva uspostavljenu Direkciju za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU, koja je u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u okviru Direktorata za državni budžet.

MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU u Direktoratu za budžet MF-a je odgovorna za cjelokupno upravljanje i koordinaciju sopstvenih sredstava i ispunjavanje obaveza Crne Gore, uključujući:

- Koordinaciju redovnih uplata doprinosa Crne Gore u budžet EU (tradicionalna sopstvena sredstva, sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i nerekiciranog plasičnog ambalažnog otpada i godišnja bruto umanjenja), stanje sredstava po osnovu PDV-a, BND-a i nerekiciranog plasičnog ambalažnog otpada, korekcija doprinosa za neučešće država članica u određenim politikama Unije, obračun kamate za kašnjenja i eventualna dodatna plaćanja, uključujući blagovremenu pripremu i slanje naloga za plaćanje Direktoratu za trezor MF-a;
- Pripremu i ažuriranje plana isplate doprinosa sopstvenih sredstava po mjesecima i kvartalima za tekuću godinu za uključivanje u plan plaćanja Direktorata za trezor;
- Pripremu upita i informacija o doprinosu Crne Gore u budžet EU;
- Prikupljanje informacija od nadležnih organizacija, kao što su podaci i predviđanja za osnovice BND-a, PDV-a i nerekiciranog plasičnog ambalažnog otpada za sastanak Konsultativnog odbora za sopstvena sredstva (CCOR), Pododbora za predviđanja iz člana 16 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014 EK i dostavljanje podataka Komisiji u navedenim rokovima;
- Učestvovanje na sastancima CCOR-a, Pododbora za predviđanja i po potrebi na sastancima CCOR-a, Pododbora za tradicionalna sopstvena sredstva i PDV u skladu sa članom 16 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014;
- Izradu višegodišnjih projekcija ukupnog iznosa doprinosa Crne Gore u budžetu EU po godinama u skladu sa rokovima i postupkom za izradu nacionalnog budžeta;
- Izvještavanje i komunikaciju po svim pitanjima sa predstavnicima Evropskih institucija. Zvanična komunikacija se obavlja posredstvom Misije Crne Gore u EU, u Briselu, sa kopijom na adresu nadležnog sektora za politiku EU.
- Informisanje nadležnih organizacija u Crnoj Gori o promjenama u pravilima i procedurama vezanim za sopstvena sredstva;
- Ažuriranje nacionalnih administrativnih postupaka za upravljanje sopstvenim sredstvima u skladu sa zakonodavstvom i praksom EU u ovoj oblasti;
- Pripremu analiza, povratnih informacija i stavova o predlozima izmjena postojećeg zakonodavstva u oblasti sopstvenih sredstava i o predlozima EK za zakonodavni paket propisa o sopstvenim sredstvima za pregovore o narednom Višegodišnjem finansijskom

okviru;

- Učešće na sastancima Radne grupe za sopstvena sredstva u Savjetu EU;
- Blagovremeno obavještanje rukovodstva MF-a u slučaju mogućeg rizika od prekoračenja iznosa doprinosa Crne Gore u budžetu EU, u skladu sa odredbama Zakona o budžetu Crne Gore za odgovarajuću godinu;
- Koordinaciju sprovođenja kontrola EK u oblasti sopstvenih sredstava, pripremu povratnih informacija u vezi sa izvještajima EK i pružanje odgovora EK u rokovima propisanim zakonodavstvom EU;
- Dostavljanje izvještaja i odgovora na upite vezane za sopstvena sredstva nadležnim organizacijama EU i dostavljanje odgovora institucijama EU;
- Vođenje arhive, koja sadrži cjelokupnu dokumentaciju vezanu za postupak sopstvenih sredstva EU u Crnoj Gori.

Pogledati Aneks 2 ovog Priručnika za detaljan opis obaveza Crne Gore u budžet EU.

4.2 Tradicionalna sopstvena sredstva

Prihodi od tradicionalnih sopstvenih sredstava prenose se na račun EK u Centralnoj banci Crne Gore (CBCG) mjesečno, najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca nakon dostavljanja izvještaja. Prenosjenje sredstava se radi na osnovu mjesečnog **Izvještaja o stanju na A računu** kog dostavlja organ uprave nadležan za pitanje carina - Uprava prihoda i carina (UPC).

4.2.1 Pravni okvir i pravila

Pravila za utvrđivanje, naplatu, prenos, obračun, prijavljivanja i kontrolu prihoda od carina u budžetu EU od strane država članica su usklađena sa zakonodavstvom EU, i to sa sljedećim pravilima:

■ Utvrđivanje carinske obaveze

Odredbe Glave III Uredbe (EU) 952/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 9. oktobra 2013. o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije primjenjuju se prilikom utvrđivanja osnova, dužnika i roka za utvrđivanja carinske obaveze.

■ Utvrđivanje visine carine

U skladu sa članom 101 Uredbe (EU) 952/2013, carinsku dažbinu utvrđuju carinski organi nadležni u mjestu nastajanja carinskog duga ili u mjestu kom se smatra da carinski dug nastaje u skladu sa članom 87, onog momenta kada carinski organi dobiju potrebne informacije.

■ Knjiženje carina

Nakon utvrđivanja visine carine, carinska obaveza se knjiži u skladu sa članovima 104 i 105 Uredbe (EU) 952/2013 uz knjiženje carinskog duga (obaveza za uvoznika ili njihove zastupnike) i potraživanja prema Upravi nadležnoj za oblast carina – Upravi prihoda i carina. Oblik, sadržaj i postupak vođenja Registra potraživanja od kupaca utvrđeni su internim propisima dijela Uprave prihoda i carina nadležnog za carinske poslove.

■ Obavještanje dužnika o iznosu dospjelih potraživanja

Nakon što je carinska obaveza proknjižena na računima carine, dužnik se obavještava o carinskom dugu u skladu sa članom 102. Uredbe (EU) 952/2013.

U skladu sa članom 103, stav 1 Uredbe (EU) 952/2013, dužnik se ne obavještava o carinskom dugu nakon isteka tri godine od dana nastanka carinskog duga.

Na osnovu člana 103, stav 2 Uredbe (EU) 952/2013, ako je carinski dug nastao kao posljedica radnje koja je, u vrijeme njenog izvršenja predstavljala osnov za pokretanje krivičnog postupka, rok od tri godine iz stava 1 se produžava se najmanje pet i najviše deset godina u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.

■ Utvrđivanje carinskih potraživanja (zvanično poznato kao „pravo Unije na tradicionalna sopstvena sredstva“)

Carinska potraživanja se utvrđuju u skladu sa članom 2, stav 2 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014 nakon knjiženja na računima koja se vode za potraživanja. U skladu sa članom 2, stav 3 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014, u spornim slučajevima, kao datum utvrđivanja potraživanja smatra se ili datum donošenja prve upravne odluke kojom se dužnik obavještava o dugu ili datum pokretanja sudskog postupka, u slučaju da neki od događaja nastupi ranije.

Utvrđivanjem carinskog potraživanja, uspostavlja se pravo EK na carine iz tradicionalnih sopstvenih sredstava.

■ Redoslijed i načini plaćanja carina

Primjenjuju se odredbe članova 108-111 Uredbe (EU) 952/2013, kojima se utvrđuju načini plaćanja, kao i uslovi za odlaganje plaćanja.

■ Povraćaj carina:

Primjenjuju se odredbe člana 124, Uredbe (EU) 952/2013 kojima se utvrđuju načini otplate carinskog duga.

■ Povraćaj i otpust carina

Primjenjuju se odredbe članova 116-121 Uredbe (EU) 952/2013 kojima se utvrđuju uslovi za povraćaj i otpust uvoznih carina.

4.3.1 Direktno odgovorne jedinice

Prihodom od carina u Crnoj Gori upravlja organ uprave nadležan za poslove carina i to sektori vezani za carinske poslove.

Odgovorne jedinice i njihove funkcije su sljedeće:

■ Uprava prihoda i carina:

- Koordinira i organizuje postupak uspostavljanja, naplate, povraćaja ili otpusta i obezbjeđivanja carinskih dažbina kao dijela tradicionalnih sopstvenih sredstava;
- Priprema izvještaje o stanju na A i B računima za tradicionalna sopstvena sredstava u skladu

sa članom 6, stav 4 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014;

- Dostavlja periodične izvještaje o stanju na A i B računima MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU u skladu sa utvrđenim rokovima;
- Priprema predviđanja u procentima ili apsolutnim iznosima u posljednjem kvartalnom Izvještaju o stanju na B računu fiskalne godine za nenaplative obaveze za narednu budžetsku godinu;
- Daje mišljenje o prihvatanju ili opravdanom prigovoru na kamatu koju obračunava EK za kašnjenja u plaćanju sopstvenih sredstva u skladu sa članom 12 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014;
- Po potrebi dostavlja dodatne informacije MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EUa;
- Vodi arhivu svih dokaza i cjelokupne dokumentacije u vezi sa uspostavljanjem, prikupljanjem i pružanjem sopstvenih sredstava u skladu sa članom 3 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014 u periodu od najmanje 3 godine nakon završetka finansijske godine na koju se dokazni materijal odnosi;
- Prati promjene carinskog zakonodavstva EU i ažurira nacionalne administrativne procedure i pravila iz svoje nadležnosti;
- Obavještava MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU o promjenama u procedurama i pravilima u vezi sa uvoznim carinama;
- Saraduje sa predstavnicima EK koji obavljaju kontrolu na terenu vezanu za tradicionalna sopstvena sredstva;
- Učestvuje na sjednicama CCOR-a, Pododbora za tradicionalna sopstvena sredstva, priprema mišljenje po tačkama dnevnog reda i izvještaj sa sjednice. Izvještaj o mišljenju i rezultatima dostavlja se MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EUa;
- Koordinira pripremu godišnjeg izvještaja o tradicionalnim sopstvenim sredstvima, u skladu sa članom 6 Uredbe (EU, Euratom) 2021/768 i dostavlja ga MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU;
- Koordinira i organizuje pripremu nacrtu odluka za direktora Uprave nadležne za poslove carina iz člana 13, stav 2 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014 za proglašavanje iznosa utvrđenih prava za tradicionalna sopstvena sredstva nenaplativim;
- U skladu sa članom 5 Uredbe (EU, Euratom) 2021/768 evidentira u OWNRES sistem EK otkrivene slučajeve prevare i nepravilnosti u carinskim postupcima u vrijednosti većoj od 10.000 eura i ažurira slučajeve koji su prethodno evidentirani;
- Koordinira, organizuje i registruje u WOMIS sistemu EK izvještaje o nenaplativim iznosima koji predstavljaju utvrđene iznose od preko 100.000 eura, u skladu sa članom 13, stav 3 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014.

■ Odsjek nadležan za ex-post kontrolu

- Vršiti naknadnu kontrolu podataka dostavljenih u carinskoj deklaraciji, provjerava dostupnost, vjerodostojnost, tačnost i valjanost cjelokupne prateće dokumentacije, kao i

knjigovodstvene evidencije za lica koja podnose deklaracije koje se odnose na robu, uslijed čega u slučaju neslaganja u podacima, pokreće postupak naplate dospjelih tradicionalnih sopstvenih sredstava.

- **Direktorat za državni budžet (Direkcija nadležna projekcije prihoda budžeta) u MF-u**
- Radi predviđanja prihoda od carina za naredne tri godine u okviru postupka izrade državnog budžeta i šalje kopiju Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima.

4.3 Priprema Izvještaja o stanju na A računu

Pravni osnov za izradu Izvještaja o stanju na A računu i njegovo podnošenje EK je regulisano članom 6, stavovima 3 i 4, a) Uredbe (EU, Euratom) 609/2014.

Izvještaj o računu (izvod) priprema se i šalje EK na mjesečnoj osnovi, uključujući sve utvrđene iznose koji su plaćeni, odnosno obezbijeđeni i koji nijesu osporeni. Iznosi tradicionalnih sopstvenih sredstva uplaćuju se na račun EK u CBCG najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca od mjeseca dostavljanja izvještaja. Nakon što Uprava prihoda i carina dostavi Izvještaj o stanju na A računu, Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU ga dostavlja EK u roku od 3 (tri) radna dana prije datuma plaćanja dospjelih iznosa.

Postupak za generisanje Izvještaja o računu i prenošenje mjesečnih prihoda

1. Početkom mjeseca „N“, odjeljenje nadležno za finansije u Organu uprave nadležnom za poslove carina priprema Izvještaj o stanju na A računu za carine, koje su isplaćene ili za koje je data garancija i na koje nije uložena žalba za mjesec N-2. Obrazac 1 je naveden je u Aneksu 3.
2. Mjesečni izvještaj o stanju na računu šalje se službenom i elektronskom poštom na crnogorskom jeziku Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU najkasnije četiri (4)² radna dana prije prvog radnog dana nakon 19. u mjesecu.
3. MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU dostavlja elektronskom poštom Izvještaj o tradicionalnim sopstvenim sredstvima Generalnom direktoratu za budžet EK (DG Budžet) i Evropskom revizorskom sudu (ECA), zajedno sa informacijama o kamatnoj stopi objavljenoj u Službenom listu Evropske unije, serija C, koju je Europska središnja banka primjenila na svoje glavne operacije refinansiranja za mjesec „N“. Izvještaj o stanju na A računu šalje se u roku tri (3) radna dana prije uplate dugovanog iznosa.
4. MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU šalje rješenje za plaćanje nadležnoj službi Ministarstva finansija, sa iznosom mjesečnog doprinosa tradicionalnih sopstvenih sredstava prema Izvještaju o stanju na A računu, račun i budžetsku poziciju iz državnog budžeta sa kog se prenose sredstva i rok za plaćanje (najkasnije prvog radnog dana nakon 19. u mjesecu).

! Nakon uplate na račun otvoren u ime EK u CBCG, u skladu sa donijetim rješenjem za plaćanje –Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU pribavlja od nadležne službe izvještaj o izvršenoj uplati i čuva u okviru dokumentacije za sopstvena sredstva EU. Iznosi tradicionalnih sopstvenih sredstva uplaćuju se na račun EK najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca nakon dostavljanja izvještaja.

---

² Jedinica za koordinaciju sopstvenih sredstava treba da ima dovoljno vremena na raspolaganju za provjeru i pripremu službene komunikacije sa EK.

4.4 Priprema Izvještaja o stanju na B računu

Pravni osnov za pripremu i dostavljanje Izvještaja o stanju na B računu EK, propisan je članom 6, stavovi 3 i 4, b) Uredbe (EU, Euratom) 609/2014. Izvještaj o stanju na B računu priprema se i šalje EK na kvartalnoj osnovi u februaru, maju, avgustu i novembru svake godine i uključuje utvrđene iznose (prava) koja:

- nijesu plaćeni ili koji nemaju garanciju prema uslovima i odredbama Uredbe (EU) 952/2013;
- imaju garanciju, ali iznos carinske obaveze nije konačan;
- su pod sporom ili za koje je izjavljena žalba.

Postupak sačinjavanja Izvještaja o B računu

1. Početkom februara (za IV kvartal prethodne godine), maja (za I kvartal tekuće godine), avgusta (za II kvartal tekuće godine) i novembra (za III kvartal tekuće godine) odjeljenje nadležno za finansije u organu uprave nadležnom za poslove carina priprema Izvještaj o stanju na B računu i dostavlja ga Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU. Izvještaj o stanju na B računu za relevantni kvartal dostavlja se Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU u roku od dva (2) radna dana prije isteka roka za dostavljanje Izvještaja EK, definisanog članom 6, stav 4, b) Uredbe (EU, Euratom) 609/2014.

Izveštaj o stanju na B računu generiše se iz Carinskog informacionog sistema i modula za finansijsko upravljanje. Izvještaj sadrži isključivo podatke iz baze podataka Uprave carina, koji su provjereni, usaglašeni i potvrđeni od strane nadležnih službi organa uprave nadležnog za poslove carina. Obrazac izvještaja ne smije da sadrži ručno pisane unose. Obrazac izvještaja nalazi se u Prilogu 3, Uzorak 2.

2. Izvještaj o stanju na B računu šalje se službenom i elektronskom poštom na crnogorskom jeziku Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU najkasnije dva (2) radna dana prije prvog radnog dana nakon 19. u određenom mjesecu.
3. Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU šalje Direktoratu za budžet EK i ECA Izvještaj o stanju na B računu za utvrđene iznose carina koji su pod sporom i/ili nijesu naplaćeni.

! Izvještaji za 1. 2. 3. i 4. kvartal u godini dostavljaju se EK najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana u maju, avgustu i novembru iste godine i februaru sljedeće godine, respektivno.

4.5 Prevare i nepravilnosti u vezi sa tradicionalnim sopstvenim sredstvima iznad 10,000 eura

U skladu sa članom 5, stav 1 Uredbe (EU, Euratom) 2021/768, u roku od dva mjeseca nakon završetka svakog kvartala, Komisiji se šalje opis otkrivenih slučajeva prevare i nepravilnosti za utvrđene iznose iznad 10.000 eura u vezi sa tradicionalnim sopstvenim sredstvima, u skladu sa članom 2, stav 1, (a) Odluke (EU, Euratom) 2020/2053. Informacije se šalju putem OWNRES internet aplikacije EK.

Postupak obavještanja Komisije

1. Odjeljenje nadležno za finansije organa uprave nadležnog za poslove carina odgovorno je za evidenciju i detaljan opis slučajeva koji se evidentiraju u OWNRES sistemu. Evidentiranje slučajeva prevare i nepravilnosti u vezi sa tradicionalnim sopstvenim sredstvima preko 10.000 eura za protekli kvartal u OWNRES sistemu, kao i ažuriranja koja su izvršena za prethodne periode, treba da se sprovede do kraja drugog mjeseca nakon odgovarajućeg kvartala. Informacija o broju evidentiranih slučajeva i ažuriranih podataka za određeni kvartal šalju se službenom i elektronskom poštom Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU .

! Ovlašćeni službenici organa uprave nadležnog za poslove carina evidentiraju slučajeve prevare i nepravilnosti u vezi sa carinama u OWNRES sistemu EK, do posljednjeg radnog dana drugog mjeseca nakon relevantnog kvartala.
2. Nakon prijema informacija od organa uprave nadležnog za poslove carina, Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU čuva informacije u arhivi za „Slučajeve prevare i nepravilnosti“.

4.6 Godišnji izvještaj o izvršenim kontrolama u vezi sa tradicionalnim sopstvenim sredstvima i rezultatima kontrola

Godišnji izvještaj, koji sadrži informacije o izvršenim kontrolama u vezi sa tradicionalnim sopstvenim sredstvima i rezultatima kontrola, dostavlja se Komisiji do 1. marta svake godine nakon završetka relevantne finansijske godine, u skladu sa članom 6, stav 1 Uredbe (EU, Euratom) 2021/768.

Procedura za pripremu i dostavljanje izvještaja EK

1. Odsjek nadležan za ex-post kontrolu organa uprave nadležnog za poslove carina priprema Godišnji izvještaj do 15. februara svake godine. Godišnji izvještaj sadrži podatke o izvršenim kontrolama u vezi sa tradicionalnim sopstvenim sredstvima, rezultatima i bitnim pitanjima koja proizilaze iz primjene propisa EU u oblasti tradicionalnih sopstvenih sredstava. Obrazac izvještaja dat je u Aneksu 3, Uzorak 3.
2. Izvještaj se dostavlja službenom i elektronskom poštom na crnogorskom jeziku Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU do 15. februara.

! Nakon prijema godišnjeg izvještaja organa uprave nadležnog za poslove carina, MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU, priprema dopis koji se dostavlja Misiji Crne Gore u EU u Briselu, kopija se šalje direktoru Direktorata nadležnog za politiku EU u nadležnom ministarstvu, sa zahtjevom za blagovremeno podnošenje godišnjeg izvještaja Direktoratu za budžet EK. Dopis se dostavlja elektronskom poštom primaocima. Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU dostavlja mejlom Godišnji izvještaj o izvršenim kontrolama tradicionalnih sopstvenih sredstava u prethodnoj godini i dobijenim rezultatima, posredstvom Misije Crne Gore u EU u Briselu, svake godine do 1. marta po završetku finansijske godine na koju se odnosi izvještaj.

4.7 Obaveze izvještavanja prema članu 181 Implementacione uredbe 2015/2447 (implementacija članova 119 i 120 Uredbe (EU) 952/2013)

U skladu sa članom 121, stav 4 Uredbe (EU) 952/2013 slučajevi iz člana 119 (povraćaj ili otpust carina koji je rezultat greške nadležnog organa) i člana 120 (povraćaj ili otpust carina) podliježu izvještavanju EK ili izvoznim carinama u interesu kapitala) Zakonika. S druge strane, odredbe člana 181 Implementacione uredbe (EU) 2015/2447 o utvrđivanju detaljnih pravila za sprovođenje određenih odredbi Uredbe (EU) 952/2013 o uspostavljanju Carinskog zakonika Unije, propisuju informacije koje se dostavljaju Komisiji u skladu sa članom 121, stav 4 Zakonika.

Države članice dostavljaju Komisiji (Direktoratu za budžet) do 1. juna svake godine spisak slučajeva prema članu 181 Implementacione uredbe (EU) 2015/2447 u kojima su nadležni organi bili dužni da izvrše povraćaj ili otpust carinskih dažbina kao rezultat njihove greške ili u posebnoj situaciji (u interesu pravde), koji iznos carinskih dažbina je jednak ili manji od 100.000 eura. Ovi slučajevi uključuju administrativne greške koje ovlašćeni službenik za plaćanje nije mogao razumno otkriti u smislu člana 119(1) ili administrativne greške u smislu člana 119(2) ili u skladu sa članom 120 Uredbe (EU) 952/2013. U svim ovim slučajevima, države članice su odgovorne za odgovarajuće iznose.

Postupak izvještavanja

1. Nakon prijema zvaničnog dopisa od EK (posredstvom Misije Crne Gore pri EU u Briselu) Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU prosleđuje dopis organu uprave nadležnom za poslove carina sa zahtjevom dostavljanja spiska slučajeva za prethodnu finansijsku godinu, koji potpadaju u relevantne kategorije i koji su prikazani u tabelarnom obliku prema modelu i zahtjevima EK.
2. Odsjek nadležan za ex-post kontrolu će izvršiti pregled svih slučajeva povraćaja ili otpusta ukoliko su oni, iz bilo kog razloga, rezultat administrativne greške koja se prijavljuje EK i pripremiće odgovor MF-u sa traženim informacijama, prikazanim u tabelarnom formatu.
3. Nakon prijema odgovora od organa uprave nadležnog za poslove carina, MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU će pripremiti dopis Misiji Crne Gore pri EU u Briselu, sa kopijom direktoru za politiku EU u resornom ministarstvu, sa zahtjevom da se pripremljene informacije blagovremeno dostave Direktoratu za budžet EK.

4.8 Otpis nenaplativog carinskog duga

Otpis nenaplativog carinskog duga vrši se u skladu sa:

- Članom 13, stav 3 Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014, države članice su dužne da dostave podatke o otpisanom nenaplativom carinskom dugu iznad 100.000 eura;
- Situacijama koje su rezultat više sile u odnosu na posebne slučajeve otpisa carinskog duga;
- Direktor za budžet EK mora poslati svoje komentare državi članici u vezi sa otpisom duga preko 100.000 eura u roku od šest mjeseci od datuma dostavljanja informacija od strane država članica;

- Rok za obavještanje EK o otpisu nenaplativog carinskog duga ispod 100.000 eura je tri mjeseca od donošenja odluke o otpisu.

Slučajevi donošenja rješenja o otpisu nenaplativog carinskog duga su sljedeći:

■ Za iznose carinskih dažbina iznad 100.000 eura

Države članice potrebno je da dostave EK informacije o svim slučajevima u kojima su tradicionalna sopstvena sredstva preko 100.000 eura skinuta sa računa B (prikazano u koloni (4) izvoda računa B) na ime otpisanih obaveza.

Ovlašćeno lice organa uprave nadležnog za poslove carina evidentira slučajeve otpisanih obaveza u WOMIS sistem EK, koristeći obrazac iz Priloga V Implementacione odluke (EU, Euratom) 2018/194 Komisije od 8. februara 2018. o uspostavljanju modela obračuna prava na sopstvena sredstva i obrasca za izvještaje o nenaplativim iznosima koji odgovaraju pravima na sopstvena sredstva prema Uredbi (EU) 609/2014.

EK razmatra podatke iz WOMIS-a kako bi procijenila da li je država članica preduzela sve mjere kako bi naplatila predmetni iznos i da li su sprovedene mjere adekvatno sprovedene.

Države članice su dužne da čuvaju sve dokaze o preduzimanju svih mjera za naplatu iznosa i obezbjeđuju kopije istih ako ih EK zatraži. EK ima pravo da zahtijeva dodatne informacije. U slučaju da država članica ne dostavi tražene dodatne informacije nakon dostavljanja dva zahtjeva, EK će uzeti u obzir samo dostupne informacije i zaključiti da država članica nije uspjela dokazati nepostojanje krivice za nenaplativi dug. U ovom slučaju, država članica snosi punu odgovornost i plaća nenaplaćeni dio tradicionalnih sopstvenih sredstava.

U slučaju neodobravanja zahtjeva za otpis carinskog duga, država članica će platiti glavnice najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca od dostavljanja datuma dopisa EK, što u stvari predstavlja zahtjev za obezbjeđivanje sredstava. U slučajevima postojanja garancija, iznos tradicionalnih sopstvenih sredstava se dostavlja Komisiji najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana u drugom mjesecu od dana utvrđivanja carinskog duga ili, ako je uložena žalba na dug, najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca od dana donošenja konačne odluke po žalbi.

Prilikom razmatranja zahtjeva za otpis, EK analizira okolnosti pod kojima je obaveza nastala, a posebno carinsko zakonodavstvo i posljedice po budžet (pravila za priznavanje i naplatu potraživanja).

Za svako kašnjenje u plaćanju tradicionalnih sopstvenih sredstava EK, kamata za kašnjenja u plaćanju se naplaćuje u skladu sa članom 12 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014.

Odjeljenje nadležno za finansije organa uprave nadležnog za poslove carina priprema izvještaj o slučajevima iznad 100.000 eura nenaplativog carinskog duga i prateće dokaze na osnovu godišnjeg popisa i usaglašavanja sa svim organima nadležnim za naplatu javnog duga – organom uprave nadležnog za poslove carina, sudom i/ili izvršiteljima.

Odsjek nadležan za carinsku metodologiju u organu uprave nadležnom za poslove carinapotvrđuje podatke unesene u WOMIS sistem i dostavlja kopiju Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU u MF.

■ Za iznose uvoznih carina ispod 100. 000 eura

Države članice su odgovorne za naplatu ili odlučivanje o otpisu nenaplativih iznosa ispod 100.000 eura, ali

Komisija zadržava pravo, tokom provjera na licu mjesta, da izvrši provjeru postupka i donošenja odluka o otpisu ovih iznosa. Potraživanja po osnovu carine proglašavaju se nenaplativim na osnovu rješenja nadležnog organa uprave – Uprave prihoda i carina, kojim se utvrđuje da se iznosi ne mogu naplatiti. Države članice su izuzete od obaveze obezbjeđivanja nenaplaćenih iznosa, čak i ako ih naknadno naplate.

Iznosi utvrđenih potraživanja (carinskog duga) proglašavaju se nenaplativim nakon isteka roka od pet godina od dana utvrđivanja carinskog duga ili - u slučaju žalbenog postupka - od dana izdavanja, obavještenja ili objavljivanje konačne odluke. Ako je uplaćeno jedno ili više parcijalnih isplata, rok od najviše pet godina počinje da teče od dana kada je izvršena posljednja isplata, ako se time nije u potpunosti izvršila obaveza.

4.9 Kamata na kašnjenja u obezbjeđivanju tradicionalnih sopstvenih sredstava

U skladu sa članom 12 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014, izmijenjene Uredbom Savjeta br. 804/2016, svako kašnjenje u obezbjeđivanju tradicionalnih sopstvenih sredstava ima za posledicu plaćanje kamate od strane države članice. Izuzetak od ovog pravila su kamate u iznosu manjem od 500 €, kada se takvo plaćanje ne vrši. U slučaju identifikovanja kašnjenja u rokovima za plaćanje, EK (preko Misije Crne Gore u EU u Briselu) dostavlja zvaničan dopis o dospjelim kamatama za kašnjenje u plaćanju, u kom se navodi detaljan opis pojedinačnih iznosa kašnjenja u plaćanju i način obračuna dospjele kamate.

Plaćanje

1. MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU prosleđuje organu uprave nadležnom za poslove carina dopis u kom se navodi iznos dospjele kamate za kašnjenja u plaćanju, utvrđujući rok (najkasnije od 14 radnih dana) u kom organ uprave nadležan za poslove carina treba potvrditi iznos ili pružiti opravdani prigovor na obračunate kamate. Pored toga, treba da pruži kratke informacije o okolnostima u vezi sa kašnjenjem u plaćanju tradicionalnih sopstvenih sredstava.
2. Organ uprave nadležan za poslove carina će izvršiti kontrolu slučajeva kašnjenja u plaćanju carine u područnoj carinskoj ispostavi i pripremiti odgovor o razlozima kašnjenja MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU. Potvrda o kamati ili opravdani prigovor na osnovu kog se pruža obrazloženje okolnosti koje su dovele do kašnjenja u plaćanju tradicionalnih sopstvenih sredstava se dostavljaju najkasnije u roku od 14 radnih dana.
3. U slučaju opravdanog prigovora na kamatu za kašnjenja u plaćanju koju obračunava EK, MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema prigovor, kog potpisuje ovlašćeno lice u Ministarstvu finansija i dostavlja ga EK posredstvom Misije Crne Gore pri EU u Briselu sa kopijom dopisa Direktoratu nadležnom za EU politike u resornom ministarstvu sa cjelokupnim dokazima za ulaganje prigovora.

Paralelno sa tim, Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema izvještaj ministru finansija za donošenje odluke za isplatu kamate za kašnjenja u isplati tradicionalnih sopstvenih sredstava. U izvještaju se navode okolnosti koje su dovele do kašnjenja u plaćanju tradicionalnih sopstvenih sredstava, način obračuna kamate, rok plaćanja i prigovor organa uprave nadležnog za poslove carina, u kom slučaju se predlažu opcije

daljeg postupanja.

Po prijemu odluke ministra finansija o isplati dospjele kamate, Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema nalog za plaćanje koji se dostavlja Direktoratu za trezor za prenos dospelih iznosa na račun EK, navodeći rok za plaćanje, račun i budžetsku poziciju u nacionalnom budžetu sa kog se prebacuju sredstva.

U slučaju djelimičnog ili potpunog prigovora na iznos kamate i nakon dobijanja odobrenja ministra finansija da se sačeka odgovor EK prije isplate, Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU će sačekati odgovor EK i poduzeti odgovarajuće gore navedene mjere.

4. Nakon izvršene uplate, Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU pribavlja izvještaj o izvršenoj uplati i čuva u okviru dokumentacije.

MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU obavještava organ uprave nadležan za poslove carina o preduzetim radnjama i plaćanju obračunate kamate.

4.10 Postupak u slučaju kada EK zvanično zahtjeva plaćanje tradicionalnih sopstvenih sredstava

Postupak u slučajevima kada Direktorat za budžet EK zvanično zahtjeva plaćanje dodatnih iznosa tradicionalnih sredstava

Postupak plaćanja

1. Po prijemu zvaničnog dopisa od Direktorata za budžet EK, posredstvom Misije Crne Gore pri EU u Briselu sa zahtjevom za obezbjeđivanje dodatnih iznosa za dospjela tradicionalna sopstvena sredstva, MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU prosleđuje zahtjev organu uprave nadležnom za poslove carina u kom navodi rok koji je utvrdila EK, kao i rok za razmatranje dopisa organa uprave nadležnom za poslove carina kako bi se potvrdio traženi iznos ili uložio prigovor.
2. Organ uprave nadležan za poslove carina razmatra predmete u područnim carinskim ispostavama koje su bile nadležne za utvrđivanje i naplatu carine i priprema odgovor sa dokumentacijom MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU.
3. U slučaju opravdanog prigovora organa uprave nadležnog za poslove carina na zahtjev EK za plaćanje iznosa dospelih tradicionalnih sredstava, MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema dopis sa prigovorom, kog potpisuje ovlašćeno lice u Ministarstvu finansija i šalje ga EK preko Misije Crne Gore pri EU u Briselu sa kopijom dopisa Direktoratu nadležnom za politike EU pri resornom ministarstvu sa obrazloženjem.
4. Paralelno sa navedenim, Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema izvještaj ministru finansija u kom obrazlaže razloge koji su doveli do kašnjenja u blagovremenom plaćanju predmetnih tradicionalnih sopstvenih sredstava, način obračuna iznosa, rok za prenošenje sredstava na račun, primjedbe EK i UPC, predlažući

radnje, uključujući i način za smanjenje zatezne kamate.

5. U zavisnosti od odluke ministra finansija, Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU će preduzeti jednu od sljedećih radnji:

- 5.1. Po dobijanju saglasnosti ministra finansija za prenos dospjelog iznosa, isti će biti uključen za plaćanje u Izveštaj o stanju A računa. Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU će obavijestiti organ uprave nadležan za poslove carina da izvrši potrebne ispravke i uključi iznos na A račun.
- 5.2. Istovremeno, kako bi se izbjeglo nagomilavanje kamata za kašnjenje u plaćanju, Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema nalog za plaćanje koji se dostavlja Direktoratu za trezor, navodeći period, opravdanost plaćanja, račun i budžetsku poziciju u nacionalnom budžetu sa kog se prenose sredstva.
- 5.3. MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU obavještava organ uprave nadležan za poslove carina o uplati iznosa tradicionalnih sopstvenih sredstava dostavljanjem službenog dopisa sa preporukom da se iznos uključi u sljedeći Izvještaj o stanju A računa.
- 5.4. Ukoliko se odlukom ministra finansija izvrši djelimična isplata dospjelog iznosa (na osnovu prigovora i procjena organa uprave nadležnog za poslove carina), Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema nalog za plaćanje Direktoratu za državni trezor u kom navodi period, opravdanost plaćanja, račun i budžetsku poziciju iz nacionalnog budžeta sa kog se prenose sredstva i dostavlja obrazloženi prigovor EK u skladu sa gorenavedenim trećim korakom. MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU obavještava organ uprave nadležan za poslove carina o djelimičnom plaćanju kako bi izvršila potrebne unose za Izvještaju o stanju A računa.
- 5.5. Ako ovlašćeno lice organa uprave nadležnog za poslove carina odluči da uloži žalbu na iznos koji traži EK i to odobri ministar finansija, direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU šalje prigovor sa pratećom dokumentacijom EK u skladu sa gorenavedenim trećim korakom i sačekaje odgovor EK, nakon čega preduzima gorenavedene korake (1 do 4). Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU šalje organu uprave nadležnom za poslove carina kopiju komunikacije sa EK.

Nakon prenosa cjelokupnog ili jednog dijela iznosa bez prigovora (prema koracima 4.2. ili 4.3), Direktorat za budžet – Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU pribavlja izvještaj o izvršenoj uplati i čuva navedenu dokumentaciju.

Postupak za iznose tradicionalnih sopstvenih sredstava koje zatraži OLAF službenim dopisom

OLAF je ovlašćen da zahtijeva dodatnu isplatu iznosa za koje utvrdi da su dospjeli, a koje nijesu uplatile države članice na osnovu njihovih konačnih izvještaja i preporuka za naplatu tradicionalnih sopstvenih sredstava.

Procedura za preduzimanje radnji i moguće plaćanje:

1. Organ uprave nadležan za poslove carina obavještava MF - Direkciju za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU o traženom iznosu tradicionalnih sopstvenih sredstava i roku iz OLAF-ovog izvještaja o preduzetim radnjama.
2. Organ uprave nadležan za poslove carina vrši uvid u predmete u područnim carinskim ispostavama koje su bile nadležne za utvrđivanje i naplatu carine i o rezultatima pregleda obavještava MF - Direkciju za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU .
3. U slučaju opravdanog prigovora na traženi iznos tradicionalnih sopstvenih sredstava od strane Organa uprave nadležan za poslove carina, na osnovu rezultata kontrole, Organ uprave nadležan za poslove carina će poslati prigovor OLAF-u i obavijestiti MF - Direkciju za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU.
4. Ako Organ uprave nadležan za poslove carina u cijelosti ili djelimično potvrdi iznos sopstvenih sredstava koje je zatražio OLAF, on će biti uključen u Izvještaj A računa, a slučaj će biti opisan u aneksu koji se dostavlja uz Izvještaj.

4.11 Slučajevi sa nenaplativim carinama, za koje je starješina Organa uprave nadležnog za poslove carina donio odluku da se stave na raspolaganje u budžetu EU

U skladu sa članom 13, stav 1 Uredbe 609/2014 države članice se obavezuju da preuzmu sve potrebne mjere kako bi osigurale da su iznosi tradicionalnih sopstvenih sredstava dostupni Komisiji pod uslovima predviđenim istom uredbom. Član 13, stav 2 Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014 precizira slučajeve u kojima su države članice izuzete od obaveze da Komisiji stave na raspolaganje iznose tradicionalnih sopstvenih sredstava, dok u svim ostalim slučajevima države članice nijesu izuzete od obaveza obezbjeđivanja iznosa tradicionalnih sopstvenih sredstava koje su odlukom nadležnog organa proglašene nenaplativim, iz kog razloga treba da se obezbijede u budžet EU.

Postupak plaćanja

1. Organ uprave nadležan za poslove carina obavještava MF - Direkciju za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU o odluci o stavljanju na raspolaganje nepovratnih tradicionalnih sopstvenih sredstava u budžet EU i o mjesecu/mjesecimaza priznavanje iznosa u Izvještaju o stanju A računa. Organ uprave nadležan za poslove carina će uputiti i zahtjev za dobijanje sredstava iz nacionalnog budžeta.

Po odluci ministra finansija u kojoj se utvrđuje račun i budžetska pozicija sa kog se uplaćuju nenaplativa tradicionalna sopstvena sredstva, Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema nalog za plaćanje sredstava organu uprave nadležnom za poslove carina kako bi se omogućilo generisanje A računa, a zatim se uplaćuju zajedno sa ukupnim mjesečnim iznosom.

2. Organ uprave nadležan za poslove carina će iznos uključiti u Izvještaj o stanju računa A i opisati slučaj u Prilogu II.

5. Zahtjev EK za plaćanje doprinosa Crne Gore u budžet EU

5.1 Nacionalni mjesečni doprinosi (poziv za uplatu sredstava)

Na osnovu člana 10a Uredbe (EU, Euratom) 609/2014 i člana 8 Uredbe (EU, Euratom) 2021/770, svaka država članica je dužna da prvog radnog dana svakog mjeseca prenese iznos koji duguje u skladu sa takozvanim „mjesečnim doprinosom“, koji prema pravilu 1/12 predstavlja odgovarajući ukupni iznos doprinosa države članice u budžet EU iz vlastitih sredstava po osnovu (1) PDV-a, (2) BND-a, bruto umanjenja za odgovarajuće države članice i (3) na osnovu nerecikliranog plasičnog ambalažnog otpada. U zavisnosti od potreba, EK može tražiti od država članica doprinose u iznosu koji odstupa od 1/12 za određeni mjesec, a detalji vezani za ovu mogućnost su eksplicitno navedeni u članu 10a, stav 2 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014 i članu 10 Uredbe (EU, Euratom) 2021/770.

Postupak plaćanja

1. Sredinom mjeseca „N-1“ EK šalje zahtjev za nacionalne mjesečne doprinose (sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i nerekicliranog plasičnog ambalažnog otpada, bruto umanjenja za odgovarajuće države članice) u budžet EU za mjesec „N“. Zahtjev za plaćanje se unosi u registar MF i čuva. Direktor za državni budžet – Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU šalje rješenje o plaćanju sa iznosima po vrsti sopstvenih sredstava, računima u nacionalnom budžetu sa kojih se prebacuju sredstva na račun EK prvog radnog dana narednog mjeseca. Nalog za plaćanje se evidentira, arhivira i čuva.
2. Nakon uplate na račun otvoren u ime EK kod CBCG, u skladu sa donijetim rješenjem za plaćanje Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU pribavlja od nadležne službe izvještaj o izvršenoj uplati i čuva u okviru dokumentacije za sopstvena sredstva EU.

5.2 Plaćanje kamate za kašnjenja u plaćanju nacionalnog mjesečnog doprinosa Crne Gore u budžet EU

U skladu sa članom 12. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014, svako kašnjenje u plaćanju mjesečne rate sopstvenih sredstava ima za posljedicu plaćanje kamate od strane države članice. Izuzetak od ovog pravila su kamate u iznosu manjem od 500 EUR, kada se takvo plaćanje ne vrši.

Ukoliko dođe do kašnjenja u plaćanju, EK šalje službeni dopis posredstvom Misije Crne Gore pri EU u Briselu o dospjelim kamatama za kašnjenje u plaćanju sa detaljnim opisom pojedinačnih iznosa kašnjenja u plaćanju i načinom obračuna kamate. Dopis se evidentira i čuva.

Postupak plaćanja

1. MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU analizira razloge kašnjenja u plaćanju mjesečne rate, odnosno dospjele kamate. Ukoliko postoji opravdan razlog za prigovor na traženi iznos obračunate kamate, Direktor za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema dopis sa prigovorom, kog potpisuje ovlašćeno lice u ministarstvu finansija i šalje ga EK posredstvom Misije Crne Gore pri EU u Briselu, uz kopiju dopisa Direktorata nadležnog za politike EU u resornom ministarstvu sa obrazloženjem.

Na osnovu zahtjeva za isplatu primljenog od strane EK, Direktor za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU razmatra donošenje rješenja o isplati

kamate, imajući u vidu okolnosti i razloge koji su doveli do kašnjenja i obračuna kamate, iznos duga i rok za uplatu na račun EK.

Nakon odluke rukovodećeg kadra, Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema nalog za uplatu Direktoratu za trezor, sa dospjelim iznosom, rokom uplate, računom i budžetskom linijom u nacionalnom budžetu sa kog se prenose sredstva.

U slučaju prigovora cjelokupnog ili jednog dijela obračunate kamate za kašnjenje u plaćanju i odluke ministra finansija da se sačeka odgovor EK, Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU preduzima radnje nakon prijema odgovora EK, kako je gore navedeno.

2. Nakon izvršene uplate, Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU pribavlja izvještaj o izvršenoj uplati.
3. Nakon prijema izvještaja o izvršenoj uplati, Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU provjerava da li postoji neisplaćeni iznos po zahtjevu EK i arhivira dokumentaciju.

5.3 Ispravka za neučestvovanje država članica u određenim politikama

Jedna od obaveza EK odnosi se na izračunavanje iznosa doprinosa država članica u vezi sa ispravkom za njihovo neučestvovanje u određenim politikama slobode, sigurnosti i pravde (neučestvovanje).

Crna Gora bi prvog radnog dana decembra trebalo da na račun EK uplati korektivni doprinos za neučestvovanje Irske i Danske u određenim politikama slobode, bezbjednosti i pravde u skladu sa članom 11 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014.

Iznos plaćanja koji se odnosi na ispravku zbog neučestvovanja Irske i Danske u određenim politikama sloboda, sigurnosti i pravde se saopštava u pozivu za sredstva koje Komisija šalje na vrijeme, obično do sredine novembra.

Postupak plaćanja

1. Direktorat za budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema nalog za plaćanje Direktoratu za trezor.
2. Nakon uplate dugovanog iznosa, Direktorat za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU pribavlja izvještaj o izvršenoj uplati.
3. Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU čuva kopije transfera i bankovnog izvoda.

5.4 Plaćanje sopstvenih sredstava po osnovu PDV-a, BND-a i nerecikliranog plasičnog ambalažnog otpada

Prije 1. februara svake godine, EK obavještava države članice o rezultatu obračuna godišnjih iznosa sredstava po osnovu PDV-a, BND-a i nerecikliranog plasičnog ambalažnog otpada u skladu sa članom 10b, stav 5 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014 i članom 9, stav 3 Uredbe (EU, Euratom) 2021/770. S tim u vezi, EK šalje dopis u kom zahtijeva isplatu sredstva svakog prvog radnog dana u junu svake godine.

Za svaku državu članicu Komisija izračunava razliku između iznosa koji proizlaze iz korekcija sredstava po osnovu PDV-a, BND-a i nerecikliranog plasičnog ambalažnog otpada i rezultat množenja ukupnog

iznosa korekcija sa procentom koji BND te države članice predstavlja BND svih država članica, koji se primjenjuje 15. januara na budžet koji je na snazi za sljedeću godinu nakon godine dostavljanja podataka za korekciju („neto iznos“).

U Crnoj Gori se ne primjenjuju devizni kursevi jer je euro zvanična valuta za plaćanje.

Postupak plaćanja

1. Zahtjev EK za plaćanje se evidentira nakon čega Direktor za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema nalog za plaćanje i šalje ga Direktoratu za trezor za prenos iznosa koji se sastoji od stanja sredstava po osnovu PDV-a i BND i nerekiciranog plasičnog ambalažnog otpada prvog radnog dana u junu. Nalog za plaćanje se evidentira u registru MF-a i čuva.
2. Nakon prenosa iznosa na račun EK, Direktor za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU pribavlja izvještaj o izvršenoj uplati za arhiviranje.

5.5 Uplata doprinosa u budžet EU iznad doprinosa Crne Gore kako je definisano godišnjim Zakonom o državnom budžetu.

Doprinost utvrđen godišnjim Zakonom o budžetu može biti prekoračen zbog nepredviđenih okolnosti - previsoke naplate PDV-a, rasta BND-a, većeg iznosa carina od planiranog (tradicionalna sopstvena sredstva) i/ili drugih okolnosti koje zahtijevaju veća izdvajanja iz budžeta EU za odgovarajuću godinu.

Postupak plaćanja

1. Jedinica za koordinaciju sopstvenih sredstava sačinjava izvještaj ministru finansija u kojem se navode razlozi i okolnosti, kao i moguće opcije plaćanja dospjelih iznosa.

Direktor za budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU razmatraće zajedno sa Direktoratom za trezor i nadležnim direkcijama za opcije za plaćanje i reprogramiranje plaćanja uzimajući u obzir upravljanje gotovinom u nacionalnom budžetu.

Po nalogu ministra finansija, Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema i dostavlja dopis Direktoratu za trezor i službi računovodstva sa dospjelim iznosima koji se prenose na račun EK i rokovima.

2. Nakon prenosa iznosa na račun EK, Direktor za državni budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU pribavlja izvještaj o izvršenoj uplati.

5.6 Sredstva po osnovu PDV-a – Izvještaj (iskaz) o PDV-u

5.6.1 Pravila za izvještavanje o sredstvima po osnovu PDV-a

Države članice su dužne za potrebe sopstvenih sredstava svake godine dostave EK do 31. jula podatke o nacionalnoj PDV osnovici za prethodnu godinu.

Svaka država članica obračunava PDV osnovicu u skladu sa Direktivom 2006/112/EC i Uredbom (EEC, Euratom) 1553/89, koja detaljno reguliše redosled i način obračuna osnovice. Izvještaj - iskaz mora da sadrži sve podatke koji se koriste za utvrđivanje osnovice i to moraju biti najnoviji dostupni podaci prema Uredbi (EEC, Euratom) 1553/89. Time se zahtjeva od države da izračuna ukupan neto iznos prihoda od PDV-a, ispravke za teritorijalni opseg i odstupanja od primjene Direktive 2006/112/EZ, kao i ponderisanu prosječnu stopu PDV-a.

Glavni koraci u utvrđivanju PDV osnovice su:

- Obračun ukupnog neto iznosa prihoda od PDV-a koje je naplatila država članica;
- Obračun prilagođenih neto prihoda, uključujući usklađivanja za teritorijalni opseg i odstupanja od primjene Direktive 2006/112/EZ, kada se primjenjuju obje vrste usklađivanja;
- Primjena konačne višegodišnje ponderisane prosječne stope korišćenjem stope iz 2016. Kada se primjene rezervisanja po ovoj stopi, ona se koristi kao preliminarna višegodišnja ponderisana prosječna stopa i nakon ukidanja rezervisanja, ažurirana stopa se primjenjuje kao konačna ponderisana prosječna stopa i koristi se za ponovno izračunavanje konačne osnove za godine od 2021. nadalje, ako je neophodno.
- Obračun konačne PDV osnovice dijeljenjem prilagođenog neto prihoda po osnovu PDV-a sa konačnim višegodišnjim PDV-om, zaokruženim na četiri cifre.

5.7 Organizacije odgovorne za pripremu iskaza o ukupnom iznosu sredstava po osnovu PDV-a

Organ uprave nadležan za oblast poreza je odgovoran za pripremu Godišnjeg izvještaja – PDV iskaza.

■ Organ uprave nadležan za oblast poreza

- Prikuplja sve podatke o prihodima od PDV-a iz prethodne godine, uključujući PDV naplaćen od carina i povraćaj PDV-a od strane MF-a;
- Sastavlja godišnji obračun ukupnog iznosa PDV osnovice iz člana 7 Uredbe (EEC, Euratom) 1553/89 i dostavlja ga MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU u određenim rokovima;
- Po potrebi priprema dodatne informacije PDV osnovici i dostavlja ih MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU;
- U saradnji sa Ministarstvom finansija ažurira procedure i pravila za sve izmjene i dopune evropskog zakonodavstva u oblasti sopstvenih sredstava po osnovu PDV-a;
- Obavještava MF - Direkciju za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU o izmjenama postupaka i pravila u pogledu PDV osnovice;
- Dostavlja MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU kopiju cjelokupne direktne komunikacije sa organima EK u vezi sa sopstvenim sredstvima;
- Učestvuje na sastancima Savjetodavnog odbora za PDV, u skladu sa članom 16 Uredbe (EU, Euratom) 609/2014, priprema povratne informacije o dnevnom redu prije sastanka i izvještaj o rezultatima nakon sastanka. Povratna informacija i izvještaj se dostavljaju MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU radi informisanja. Ako je potreban prethodni pismeni dogovor, mišljenje nadležnog organa uprave o dnevnom redu se šalje organima EK, uz kopiju MF -Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU;
- Saraduje sa MF - Direkcijom za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU i predstavnicima EK, uključujući i saradnju tokom kontrolnih posjeta EK u vezi sa PDV-om.

■ **Direktorat nadležan za poreski sistem u MF**

- Pomaže u pripremi Godišnjeg izvještaja PDV osnovici u skladu sa članom 7 Uredbe (EEC, Euratom) 1553/89;
- Saraduje sa predstavnicima EK, uključujući i saradnju tokom kontrolnih posjeta EK u vezi sa PDV-om;
- Prati evropsko zakonodavstvo u oblasti PDV-a i uvodi neophodne izmjene nacionalne metodologije i postupaka.

■ **Uprava za statistiku (Monstat) je nadležna za izračunavanje prosječne ponderisane PDV stope u saradnji sa Ministarstvom finansija i Upravom prihoda i carina**

■ **Sektor nadležan za nacionalne račune**

- Osigurava neophodne podatke i nivoe detalja koje su osnova za obračun ponderisane prosječne PDV stope;
- Izračunava prosječnu ponderisanu stopu PDV-a za sopstvena sredstva i dostavlja je organu uprave nadležnom za oblast poreza do 20. jula nakon završetka izvještajne godine u skladu sa članom 4 Uredbe (EEC, Euratom) 1553/89 i u skladu sa vazecom regulativom iz ove oblasti .

Ako je potrebno, daje informacije tijelima EK, unaprijed dogovorene sa MF - Direkcijom za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU.

5.8 Postupak sastavljanja i dostavljanja Godišnjeg iskaza o ukupnom iznosu za PDV osnovicu

■ **Obaveze organa uprave nadležnog za oblast poreza za izradu Godišnjeg izvještaja o PDV osnovici**

Godišnji izvještaj o PDV osnovici prikazuje se u obliku formi koju definiše EK (Prilog 3, Model 4), zajedno sa podacima o obračunima i izvorima koji se koriste za utvrđivanje pojedinih komponenti PDV osnovice. Iskaz uključuje sljedeće komponente:

- Bruto prihodi - predstavljaju bruto naplaćeni PDV prihod do 31. decembra izvještajne godine.
- Neto prihodi - dobijaju se odbijanjem vraćenog PDV-a, kamata i kazni od bruto prihoda.
- Ako je primjenjivo, neto prihodi se prilagođavaju obračunima za teritorijalni opseg i odstupanja od primjene Direktive 2006/112/EK.
- Neto prihod od PDVa se dijeli sa ponderisanom prosječnom PDV stopom kako bi se dobila PDV osnovica za sopstvena sredstva.. Koristi se prosječna ponderisana stopa iz 2016. godine, a ako postoji procedura obavještanja prema članu 9 Uredbe Savjeta 1553/89 prečišćena verzija sa izmjenama i dopunama Uredbe Savjeta 2021/769, ova stopa se primjenjuje kao preliminarna i nakon završenog postupka obavještanja, ažurirana stopa se koristi za godine od 2021, ako je potrebno.

Prilikom izrade Godišnjeg obračuna o PDV osnovici koriste se sljedeći podaci:

- Sektor nadležan za naplatu PDV-a u organu uprave nadležnom za oblast poreza će usaglasiti podatke iz baze podataka Uprave i MF-a sa neto prihodima od PDV-a, a na osnovu godišnjeg izvještaj o izvršenju budžeta do 30. aprila nakon kraja fiskalne godine po mjesecima i kategorijama;
  - Po potrebi se mogu tražiti dodatni podaci za korekciju neto prihoda od PDV-a od državnih, opštinskih, nevladinih, kao i privatnih organizacija.
- Organ uprave nadležan za oblast poreza će elektronski i u papirnoj formi dostaviti Godišnji izvještaj PDV osnovici za prethodnu godinu MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU, u roku od 6 radnih dana prije 31. jula, kako bi se Izvještaj službeno dostavio EK.
  - **Obaveze Direktorata za državni budžet - Direkcije za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU**

MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU dostavlja, posredstvom Misije Crne Gore pri EU u Briselu, sa kopijom dopisa Direktoratu nadležnom za EU politiku u resornom ministarstvu, Godišnji iskaz o sredstvima po osnovu PDV-a do 31. jula svake godine elektronskom i službenom poštom.

5.9 Sredstva po osnovu BND-a – podaci i izvještaj o kvalitetu

5.9.1 Pravila za izvještavanje o sredstvima po osnovu BND-a

Pravila za obračun, izvještavanje i kontrolu osnovice, tj. BND-a, definisana su Uredbom (EC) 516/2019 o usklađivanju BND-a po tržišnim cijenama (Uredba o BND-u). BND i BDP po tržišnim cijenama utvrđuju se u skladu sa Evropskim sistemom računa 2010 („ESA 2010“), uspostavljenim Uredbom (EU) 549/2013.

5.9.2 Organizacije odgovorne za izvještavanje o sredstvima po osnovu BND-a

Uprava za statistiku (Monstat) je nadležna institucija za obračun, izvještavanje i kontrolu kvaliteta BND podataka

■ Sektor nadležan za nacionalne račune

- Priprema podatke o BND-u i u vezi sa istim, drugih relevantnih podataka i dokumentacije i uslovima u skladu sa članovima 2 i 3 Uredbe (EZ) 516/2019, i dostavlja ih MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU radi zvaničnog dostavljanja EK (Eurostat) ;
- Učestvuje na sastancima Ekspertske grupe za BND u skladu sa članom 4 Uredbe (EZ) 516/2019;
- Ukoliko je potrebno, pruža informacije zainteresovanim subjektima, dogovorene unaprijed sa MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU.

5.9.3 Postupak pripreme i dostavljanja izvještaja o sredstvima po osnovu BND-a

■ Obaveze Monstat-a za pripremu i dostavljanje izvještaja o sredstvima po osnovu BND-a

Sektor nadležan za nacionalne račune dostavlja zbirne podatke o BND-u i njegovim pojedinačnim komponentama elektronskom i službenom poštom MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU najkasnije četiri radna dana prije isteka roka za zvanično dostavljanje

izvještaja EK.

Kalkulacije

U skladu sa Uredbom 516/2019 o usklađivanju bruto nacionalnog dohotka po tržišnim cijenama i stavljanju van snage Direktive Savjeta 89/130/EEC, Euratoma i Uredbe Savjeta (EC, Euratom) br. 1287/2003 (Uredba o BND-u) za potrebe sopstvenih sredstava, BND se obračunava po tržišnim cijenama. BND po tržišnim cijenama se definiše u skladu sa Uredbom 549/2013 o „ESA 2010“ i podaci o BND-u moraju ispunjavati tri glavna zahtjeva - uporedivost, pouzdanost i sveobuhvatnost.

U skladu sa članom 1 Uredbe o BND-u 516/2019, BND je jednak BDP-u umanjenom za primarni dohodak koji rezidentne institucionalne jedinice plaćaju nerezidentnim institucionalnim jedinicama uvećan za primarni prihod kog dobijaju rezidentne institucionalne jedinice iz sektora ostatka svijeta. BDP predstavlja konačni rezultat proizvodne aktivnosti rezidentnih proizvodnih jedinica i može se izraziti na tri načina:

- proizvodni pristup: BDP predstavlja zbir bruto dodatne vrijednosti različitih institucionalnih sektora ili različitih industrija uvećan za poreze, umanjen za subvencije na proizvode (koji se ne alociraju na sektore i industrije). To je takođe bilansna stavka na računu ukupne ekonomske proizvodnje;
- rashodni pristup: BDP predstavlja zbir krajnje upotrebe roba i usluga od strane rezidentnih institucionalnih jedinica (konačna potrošnja i bruto investicije) uvećan za izvoz i umanjen za uvoz roba i usluga;
- prihodni pristup: BDP predstavlja zbir upotrebe u ukupnom privrednom prihodu (naknade zaposlenih, porezi na proizvodnju i uvoz umanjeni za subvencije, bruto operativni višak i mješoviti prihod ukupne privrede).
- U skladu sa tačkom 8.94 Aneksa A Uredbe (EU) br. 549/2013, BND označava ukupni primarni prihod koji ostvaruju rezidentne institucionalne jedinice: naknade zaposlenima, porezi na proizvodnju i uvoz umanjeni za subvencije, prihod od imovine (potraživanje umanjeno za naplativo), bruto poslovni višak i bruto mješoviti prihod. BND je jednak BDP-u umanjen za primarni prihod koji rezidentne institucionalne jedinice isplaćuju nerezidentnim institucionalnim jedinicama uvećan za primarni prihod koji rezidentne institucionalne jedinice primaju iz ostatka svijeta.

Podaci o BND-u

U skladu sa članom 2 Uredbe o BND-u 5016/2019, države članice dostavljaju EK (Eurostatu), u kontekstu pripreme nacionalnih računa, podatke o ukupnom BND-u i njegovim komponentama. Dostavljene informacije uključuju podatke za prethodnu godinu i sve promjene podataka za prethodne godine. Podaci o BDP-u i njegovim komponentama mogu se prikazati korišćenjem jednog od tri pristupa iz člana 1(2) Uredbe Savjeta (EZ) 516/2019. Dostavljene informacije uključuju podatke za prethodnu godinu i sve promjene podataka za prethodne godine (član 2, stav 2 Uredbe (EZ) 516/2019).

O BND-u se izvještava na osnovu sljedećih dokumenata: Upitnika o BND-u, uključujući podatke o BND-u i njegovim komponentama i dokument Opis izvora i metoda za obračun BND-a.

Upitnik

Upitnik uključuje procjene koje predstavljaju ažurirane podatke za prethodne tri godine i konačne podatke za četvrtu godinu.

Izvještaj o kvalitetu

U skladu sa članom 2 (2) Uredbe (EZ) 516/2019 „svake godine prije 1. oktobra, države članice dostavljaju Komisiji (Eurostatu) u okviru nacionalnih računovodstvenih postupaka podatke za agregate BND-a i njihove sastavne djelove, u skladu s definicijama iz člana 1. Ukupni iznosi za BDP i njegove sastavne djelove prikazuju se u skladu sa tri pristupa iz člana 1, stav 2. Podaci se dostavljaju za prethodnu godinu i istovremeno se saopštavaju sve dodatne promjene podataka“.

U skladu sa članom 2, stav 3 Uredbe (EZ) 516/2019 „uz podatke iz stav 2, dostavlja se i Izvještaj o kvalitetu podataka o BND-u. U Izvještaju se daje detaljan opis metodologije upotrijebljene za izradu podataka, a posebno se opisuju bilo kakve znatne promjene upotrijebljenih izvora i metoda te se objašnjavaju revizije agregata BND-a i njihovih sastavnih dijelova u poređenju sa podacima iz prethodnih perioda“.

Godišnji izvještaj o kvalitetu se smatra dodatnom informacijom za Opis izvora i metoda za izradu BND-a i dostavlja se Eurostatu zajedno sa Upitnikom o BND-u prije 1. oktobra. U Izvještaju su prikazane sve bitne promjene u primijenjenim metodologijama i osnovnim podacima. Obim Izvještaja se razlikuje za određene godine i zavisi od izvršenih izmjena i korekcija. Nije potrebno specificirati informacije koje su već prikazane u opisu BND-a. Promjene u izvorima i metodologijama koje imaju značajan uticaj na BND i njegove komponente moraju biti dovoljno detaljno objašnjene u Opisu. Izvještaj o kvalitetu mora biti pripremljen u strogo definisanom formatu i sadržaju.

Izvještaj o kvalitetu se sastoji iz četiri dijela:

- U prvom dijelu se navode opšte informacije o podacima i dodatne informacije o glavnim promjenama i poboljšanjima u izvorima i metodologiji upotrijebljenoj za izradu nacionalnih računa, promjenama politike revizije podataka, unapređenja u glavnim izvorima podataka, dostupnosti novih izvora podataka i sl.
- U drugom dijelu se navode informacije o svakoj pojedinačnoj izmjeni izvora i metodologije upotrijebljene za izradu konačnog podatka BND-a, koje utiču na njegovu veličinu.
- Četvrti dio je namijenjen usklađivanju rezervacija – sadrži dodatna metodološka pojašnjenja o primijenjenim procedurama. U ovom dijelu se moraju navesti podaci o ispravkama navedenim u Upitniku u vezi sa preporukama za poboljšanje - moraju se dati detaljne metodološke informacije o preduzetim aktivnostima za svaku pojedinačnu preporuku. U praksi se za svaku preporuku prikazuje tabela sa ispravkama pojedinačnih zbirnih podataka iz Upitnika za svaku od predmetnih godina. Ako to nije moguće, neophodno je obrazložiti u preporukama, kao minimum, ukupan efekat na BDP i BND. U ovom dijelu se moraju navesti podaci o ispravkama iz Upitnika u vezi sa preporukama - moraju se dati detaljni metodološki podaci o obavljenom radu na svakoj pojedinačnoj rezervaciji. U praksi se za svaku rezervaciju prikazuje tabela sa ispravkama pojedinačnih zbirnih podataka iz Upitnika za svaku od predmetnih godina. Ako to nije moguće, neophodno je obrazložiti u preporukama, kao minimum, ukupan efekat na BDP i BND.

Opis izvora i načina izračunavanja BND-a

Opis treba da sadrži sveobuhvatne informacije o izvorima i metodologijama upotrijebljenim za pripremu procjena BND-a. Na osnovu ovog dokumenta, Eurostat ocjenjuje kvalitet i sveobuhvatnost podataka o BND-u i njihovu usklađenost sa „ESA 2010“. Dokument Opis izvora i metoda za obračun BND-a predstavlja referentni dokument koji se mora stalno ažurirati kako bi odražavao trenutnu metodologiju.

Opis je sastavljen prema jedinstvenom sistematičnom prikazu, pružajući transparentan i jasan opis izvora podataka o nacionalnim računima i metodologijama upotrijebljenim za izračunavanje BND-a,

uključujući i primjere obračuna.

Jedinstveni sistematični prikaz Opisa izvora i metodologije upotrijebljene za obračunavanje BND-a dat je kao prilog Priručniku (Prilog 3, model 5).

Glavni izvori podataka za izračunavanje BND-a su statistička istraživanja, finansijski iskazi institucionalnih jedinica, administrativni podaci, i drugi izvori podataka. Svi izvori podataka i metodologije izračunavanja prikazani su u opisu BND-a.

Interne provjere tačnosti podataka prikupljenih za izračunavanje BND-a

Ključni element u pogledu kvaliteta primarnih izvora u ekonomskoj statistici je obuhvat posmatranih statističkih jedinica i indikatora. Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike uređuju se obaveze proizvođača zvanične statistike za pružanje informacija za potrebe istraživanja prema Programu zvanične statistike.

Obračun skrivenih transakcija kao dio mjera za osiguranje sveobuhvatnosti podataka u nacionalnim računima vrši se na osnovu dostupnih indirektnih statističkih i administrativnih informacija o tržištu rada, kao i na osnovu detaljnu provjere podataka iz finansijskih izvještaja koje dostavljaju preduzeća.

■ Obaveze Direktorata za državni budžet – Direkcije za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU

U skladu sa članom 2(2) Uredbe (EZ) 516/2019, države članice su dužne da dostave EK (Eurostat), u kontekstu redovne pripreme nacionalnih računa, zbirne podatke o BND-u i njegovim komponentama prije 1. oktobra svake godine. Pored podataka, dostavlja se i Izvještaj o kvalitetu podataka o BND-u. U Izvještaju je detaljno prikazana metodologiju upotrijebljena za proizvodnju podataka i posebno opisuje sve značajne promjene u korišćenim izvorima i metodologiji i objašnjava izmjenu agregata BND-a i njihovih komponenti u odnosu na prethodne periode.

Izvještaj sa ukupnim vrijednostima BND-a i njegovih pojedinačnih komponenti za potrebe sopstvenih sredstava budžeta EU, uz Izvještaj o kvalitetu podataka BND-a, dostavlja Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU dostavlja EK (DG Eurostat) posredstvom Misije Crne Gore pri EU u Brisel sa kopijom Direktoratu nadležnog za EU politike u resornom ministarstvu, prije 1. oktobra svake godine službenom i elektronskom poštom na ES TAT-C3-GNI@ec.europa.eu, sa kopijom Direktoratu za budžet EK.

5.10 Sredstva po osnovu nerekiciranog plasičnog ambalažnog otpada – podaci i izvještaj o kvalitetu nerekiciranog plasičnog ambalažnog otpada

5.10.1 Pravila za izvještavanje o sredstvima po osnovu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada

Države članice su dužne da za potrebe sopstvenih sredstava, svake godine do 31. jula dostave EK Godišnji izvještaj, dvije godine prije tekuće godine („N-2“), sa statističkim podacima o težini u kilogramima plastičnog ambalažnog otpada u državi članici, kao i težine u kilogramima recikliranog plastičnog ambalažnog otpada i godišnji izvještaj za godinu „N-2“, sa iznosima obračunatih sopstvenih sredstava po osnovu nerekiciranog ambalažnog otpada u skladu sa članom 6 Uredbe 2021/770.

Sopstvena sredstva po osnovu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada obračunavaju se u skladu sa članom 2, stav 1, c) Odluke (EU, Euratom) 2020/2053. Težina nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada izračunava se u skladu sa članom 6a Direktive 94/62/EC o ambalaži i ambalažnom otpadu i

metodologijom iz Odluke Komisije od 22. marta 2005. o uspostavljanju formata vezanih za sistem baze podataka prema Direktiva 94/62/EK (Odluka 2005/270/EK) Komisije, a posebno u članu 6c.

Glavni koraci u određivanju količine nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada, kao osnove za izvještavanje su sljedeći:

- Obračun ukupnih količina plastične ambalaže plasirane na tržište Crne Gore za konkretnu izvještajnu godinu, koji su jednaki generisanom plastičnom ambalažnom otpadu³;
- Provjera i izračunavanje ukupne količine plastične ambalažnog otpada koji je prošao postupak reciklaže;
- Obračun razlike između proizvedene količine plastične ambalaže i količine reciklirane plastične ambalaže za određenu izvještajnu godinu;
- Sprovođenje metodološke provjere usklađenosti podataka i njihovog izračunavanja i izvještavanja sa zahtjevima pozitivnih propisa - Direktiva 94/62/EC o ambalaži i ambalažnom otpadu i Odluka Komisije od 22. marta 2005. o uspostavljanju formata vezanih za osnovne sistemske podatke prema Direktivi 94/62/EC.

5.11 Organizacije odgovorne za izvještavanje o sredstvima po osnovu nerecikliranog ambalažnog otpada

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma (MEPPU) priprema Godišnji izvještaj za godinu koja prethodi tekućoj godini za dvije godine, sa podacima o težini generisanog plastičnog ambalažnog otpada u Crnoj Gori i težini recikliranog ambalažnog otpada.

- Direktorat za upravljanje otpadom i zaštitu zemljišta:
  - Sačinjava godišnji izvještaj za drugu godinu prije tekuće godine („N-2“), sa podacima o težini u kilogramima plastičnog ambalažnog otpada nastalog u Crnoj Gori i težini u kilogramima recikliranog plastičnog ambalažnog otpada i dostavlja ga MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU u određenim vremenskim rokovima;
  - Prilikom izrade godišnjeg izvještaja, Direktorat koristi podatke o plastičnom ambalažnom otpadu koje do 1. juna svake godine dostavi izvršni direktor Agencije za zaštitu životne sredine (AZŽS) u formatu definisanom Odlukom Komisije od 22. marta 2005. godine o uspostavljanje formata za bazu podataka u skladu sa Direktivom 94/62/EO, i izvještavanje EK do 1. jula svake godine za računovodstvenu godinu „N-2“;
  - Priprema dodatne informacije u vezi sa sredstvima po osnovu nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada i dostavlja ih MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU na zahtjev;
  - Ažurira nacionalne administrativne procedure i pravila sa izmjenama u evropskom zakonodavstvu koja regulišu oblast sredstava po osnovu nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada;
  - Obavještava MF - Direkciju za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU o promjenama u procedurama i pravilima u vezi sa sredstvima po osnovu nerecikliranog

³ U skladu sa članom 6a, stav 1, a) Direktive 94/62/EC, ambalažni otpad nastao u datoj državi članici može se smatrati jednakim količini ambalaže koja je u istoj godini plasirana na tržište u toj državi članici.

plastičnog ambalažnog otpada;

- Dostavlja MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU kopiju informacija koje su direktno razmijenjene sa tijelima EK o pitanjima vezanim za sopstvena sredstva;
- Učestvuje na sastancima stručne radne grupe prema članu 13 i odbora prema članu 14 Uredbe (EU, Euratom) 2021/770 o pitanjima koja se odnose na sredstva po osnovu nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada. O rezultatima sastanka obavještava MF - Direkciju za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU, kratkom napomenom;
- Saraduje sa MF - Direkcijom za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU i predstavnicima EK, uključujući i saradnju tokom kontrolnih posjeta EK, po pitanjima koja se odnose na sredstva po osnovu nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada;
- U slučaju izmjena zakonske regulative u pogledu načina prijavljivanja, mjerenja i izvještavanja podataka o plastičnom ambalažnom otpadu, koji su predmet Direktive 94/62/EC, uključujući Odluku 2005/270/EK, o izmjenama obavještava Monstat i Agenciju za zaštitu životne sredine. izmijeniti do 30. januara nakon izvještajne godine i obezbijediće metodološku pomoć stručnjacima iz Direktorata za makroekonomsku statistiku, Odsjeku za račune u životnoj sredini i energetici u Monstatu za sprovođenje neophodnih izmjena;
- Pruža informacije, u skladu sa svojim nadležnostima, izvršnom direktoru EAEP do 1. februara svake godine o preduzetim mjerama u prethodnoj izvještajnoj godini, uključujući izmjene i dopune propisa koji se odnose na izgradnju i održavanje efikasnog sistema kontrole kvaliteta i sljedivost ambalažnog otpada.
- Agencija za zaštitu životne sredine je odgovorna za obradu podataka za izvršene aktivnosti tretmana ambalažnog otpada i provjerava, sumira i izračunava podatke za reciklirani plastični ambalažni otpad.

■ **Direktorat za monitoring i procjenu životne sredine**

- Provjerava, upoređuje, sumira i izračunava podatke o ambalažnom otpadu, uključujući plastični otpad, dostavljene prema zahtjevima iz Zakona o upravljanju otpadom (ZUO);
- Do 1. juna svake godine dostavlja ministru MEPPU konačne podatke o nastalim, recikliranim i prerađenim količinama ambalažnog otpada za obračunsku godinu „N-2“;
- Prilikom pripreme podataka o količinama nastalog ambalažnog otpada, uključujući plastični otpad, koristi podatke prema Pravilniku o ambalaži i ambalažnom otpadu, donesenom na osnovu člana ZUO;
- Izvještavati EK godišnje, do 1. jula za izvještajnu godinu „N-2“ podatke o generisanim, recikliranim i vraćenim količinama ambalažnog otpada, uz izvještaj o kontroli kvaliteta i izvještaj o preduzetim mjerama za izgradnju i održavanje efikasnog sistema za kontrolu kvaliteta i sljedivost ambalažnog otpada prema formatu definisanom Odlukom 2005/270/EC;
- Pomaže u pripremi godišnjeg izvještaja za potrebe sopstvenih sredstava dvije godine prije tekuće godine („N-2“), do 1. jula svake godine dostavljajući MŽSPPU relevantne podatke o recikliranom plastičnom ambalažnom otpadu u odobrenom formatu EK, prema akstu za implementaciju iz člana 5, stav 6 Uredbe (EU, Euratom) 2021/770, u slučaju da postoje razlike u obliku i prikazivanju podataka, prema Odluci 2005/270/EZ;

- Učestvuje na sastancima zvanične radne grupe u skladu sa članom 13 Uredbe (EU, Euratom) 2021/770.

■ **Uprava za statistiku - Odsjek za račune životne sredine i energije**

- Sprovodi godišnja istraživanja o otpadu sa ciljem dobijanja podataka o vrstama i količinama otpada koje stvaraju privredna društva - preduzeća iz oblasti proizvodnih i uslužnih djelatnosti i domaćinstava, podataka o sakupljanju otpada i načinu postupanja sa njim. Statistika otpada je usklađena sa statističkim regulativama o otpadu (Regulation (EC) No 2150/2002, Regulation (EC) No 221/2009; Commission Regulation (EU) No 849/2010). Podaci se redovno dostavljaju Eurostatu u zahtjevanim rokovima sa izvještajima o kvalitetu.
- Prati evropsko zakonodavstvo u oblasti izvještavanja, mjerenja, obračunavanja i izvještavanja statističkih podataka shodno zahtjevima Statističkog kompendijuma EU;

5.12 Procedura za pripremu i dostavljanje izvještaja o sredstvima po osnovu nerecikliranog ambalažnog otpada

■ **Obaveze MF - Direkcije za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU**

U skladu sa članom 5(5) Uredbe (EK, Euratom) 2021/770, države članice dostavljaju EK godišnji izvještaj za dvije godine prije tekuće godine („N-2“) sa statistikom težine (u kilogramima) plastičnog ambalažnog otpada nastalog u državi članici i težine (u kilogramima) recikliranog plastičnog ambalažnog otpada, kao i godišnji izvještaj za godinu „N-2“, sa iznosima sopstvenih sredstava izračunatim na osnovu nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada.

MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU, preko Misije Crne Gore pri EU u Briselu, sa kopijom Direktoratu nadležnom za politike EU u resornom ministarstvu, dostavlja dokumentaciju EK (DG Eurostat) prije 31. jula svake godine službenim putem.

■ **Obaveze MEPPU-a**

Direktorat za upravljanje otpadom i zaštitu zemljišta MEPPU, dostavlja godišnji izvještaj službenom i elektronskom poštom MF - Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU, najkasnije pet radnih dana prije isteka roka za službeno dostavljanje EK.

■ **Obaveze Agencije za zaštitu životne sredine**

Direktorat za praćenje i procjenu životne sredine dostavlja MEPPU-u relevantne podatke o recikliranom plastičnom ambalažnom otpadu u skladu sa modelom kog je odobrila EK, u skladu sa aktom o implementaciji iz člana 5, stav 6 Uredbe (EU, Euratom) 2021/ 770 do 1. jula svake godine.

5. Predviđanja doprinosa Crne Gore u budžet EU

6.1 Predviđanje iznosa sopstvenih sredstava po osnovu PDV-a, BND-a i neregistriranog plastičnog ambalažnog otpada

■ Obaveze MF - Direkcije za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU u izradi predviđanja

Svake godine u februaru, EK šalje poruku članovima CCOR Pododboru za predviđanja koji dostavlja nacrt dnevnog reda za sastanak CCOR-a (obično se održava sredinom maja), raspored za distribuciju predviđanja EK za tradicionalna sopstvena sredstva, procjenu sredstava po osnovu PDV-a, BND-a i neregistriranog plastičnog ambalažnog otpada, zahtjev za pružanje procjene sredstava od strane država članica po osnovu PDV-a, BND-a i neregistriranog plastičnog ambalažnog otpada za period od godine „N-2“ do godine „N+1“.

Na osnovu primljene poruke od EK i utvrđenih rokova, Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU dostavlja dopis:

- Direkciji nadležnoj za projektovanje prihoda budžeta u MF sa zahtjevom da dostavi procjene podataka za PDV osnovicu, koji se dostavljaju EK. Predviđanje prihoda po osnovu PDV-a se priprema na osnovu podataka iz najnovijeg okvira sa osnovnim makroekonomskim pokazateljima.
- Direkciji nadležnoj za makroekonomske projekcije u MF sa zahtjevom dostavljanja podataka o predviđanju prihoda od BND-a, koji se dostavljaju EK.
- Resornom ministarstvu za dostavljanje predviđanja za neregistrirani plastični ambalažni otpad.

Nakon prijema procjena PDV-a, BND-a i neregistriranog plastičnog ambalažnog otpada, Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU dostavlja podatke formatirane u skladu sa zahtjevima EK, kroz novu primjenu elektronskog sistema CIRCABC u relevantnom periodu (obično u druga polovina aprila).

Početkom aprila, EK dostavlja državama članicama prvi set svojih predviđanja za tradicionalna sopstvena sredstva, kao i sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i neregistriranog plastičnog ambalažnog otpada za svaku državu članicu, a nakon službenog objavljivanja proljećnog ekonomskog predviđanja Direktorata za ekonomska i finansijska pitanja EK (obično početkom maja), dostavlja drugi set predviđanja za tradicionalna sopstvena sredstva, kao i sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i neregistriranog plastičnog ambalažnog otpada (kroz novu primjenu elektronskog sistema CIRCABC) koji služi za poređenje sa procjenama podataka koje šalju države članice. Podaci o očekivanim prihodima od carina za tekuću i za narednu godinu utvrđeni u prvom i drugom setu prognoza EK, šalju se mejlom organima uprave u cilju informisanja.

MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema uporednu tabelu predviđanja EK i nacionalnih predviđanja podataka za osnovice PDV-a, BND-a i neregistriranog plastičnog ambalažnog otpada. Ova tabela uključuje sljedeće informacije:

- podatke za PDV, BND i neregistrirani plastični ambalažni otpad za Crnu Goru za relevantnu godinu uključeni u opšti budžet EU;
- prvi i drugi set procjene podataka za PDV, BND i neregistrirani plastični ambalažni otpad koje šalje EK;

- nacionalne procjene podatke za osnovice PDV-a, BND-a i količine nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada;
- nacionalne podatke o prihodima po osnovu tradicionalnih sopstvenih sredstava. Na sastanku CCOR pododbora za predviđanja, EK obavještava države članice o svojim očekivanim prihodima od tradicionalnih sopstvenih sredstava i ti podaci se uključuju u opšti budžet EU.

Drugi set predviđanja EK prati poređenje između predviđanja EK i predviđanja koje je krajem aprila dostavljaju države članice. Na osnovu utvrđene razlike između procjena, EK nudi opcije za postizanje kompromisa (razlika se dijeli na 50:50 ili 2/3 do 1/3 u zavisnosti od toga da li je razlika veća od 1%).

MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU priprema mišljenje u vezi sa usaglašavanjem ili ulaganjem prigovora na predlog EK u koordinaciji sa Direkcijom nadležnom za projekcije prihoda budžeta, Direkcijom nadležnom za makroekonomske projekcije u MF i sa MEPPU. Nakon odobravanja mišljenja od strane ovlašćenog lica, isti se putem elektronskog sistema CIRCABC šalje EK.

U slučaju neslaganja sa kompromisnim predlogom EK, EK šalje naknadni e-mail sa novim kompromisnim predlogom, za koji se obično postiže saglasnost. Dogovor se potvrđuje na sastanku CCOR-a pododbora predviđanja u Briselu, tokom kojeg se usvaja konačni set predviđanja za tradicionalna sopstvena sredstva, sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada. Ova konačna predviđanja podataka uključuju se u nacrt budžeta EU za narednu godinu i koriste se kao osnova za ažuriranje tekućeg budžeta.

MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU šalje set predviđanja podataka odobrenih na sastanku CCOR-pododbora za predviđanja elektronskom poštom relevantnim organima uprave, Direkciji nadležnoj za projekcije prihoda budžeta, Direkciji nadležnom za makroekonomske projekcije u MF i sa MEPPU.

6.2 Predviđanje doprinosa Crne Gore u opštem budžetu EU za potrebe izrade nacionalnog budžeta

6.2.1 Predviđanje ukupnog iznosa doprinosa Crne Gore – odgovorne organizacije

Direktorat za budžet, Direkcija za planiranje budžeta i Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU pripremaju predviđanja ukupnog iznosa doprinosa Crne Gore u budžet EU za naredne tri godine u rokovima utvrđenim aktom Vlade za postupak izrade godišnjeg budžeta.

Predviđanje doprinosa Crne Gore u budžetu EU se priprema na osnovu podataka dobijenih od:

- Direkcija nadležna za projekcije prihoda budžeta koja daje procjenu podataka o carinskim prihodima za naredne tri godine (za svaku godinu posebno);
- Direkcija nadležna za makroekonomske projekcije u MF, koja daje predviđanje BND-a za naredne tri godine (za svaku godinu posebno);
- Direkcija nadležna za projekcije prihoda budžeta u MF-u, koji daje predviđanje PDV osnovice za naredne tri godine (za svaku godinu posebno), u skladu sa posljednjim dostupnim i odobrenim okvirom sa osnovnim makroekonomskim pokazateljima;
- Direktorat za upravljanje otpadom i zaštita zemljišta u MESPU, koja daje prognozu baze nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada za naredne tri godine (za svaku godinu posebno).

Direktorat za budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU ažurira procjenu podataka o ukupnom iznosu doprinosa Crne Gore na osnovu dobijenih pravovremenih i aktuelnih

procjena podataka za osnovice PDV-a, BND-a i nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada u rokovima propisanim odlukom Vlade o izradi budžeta za odgovarajuću godinu.

Direkcija nadležna za projekcije prihoda budžeta u MF-u priprema:

6.2.2 Predviđanje prihoda od carina

Predviđanja prihoda od carina za narednu budžetsku godinu, kao i za naredne tri godine na osnovu:.

- 1) indikatora uključenih u okvir koji obezbjeđuje MF sa osnovnim makroekonomskim indikatorima, i to na osnovu:
  - Indeksa cijena neenergetske robe;
  - Promjena fizičkog obima prilikom uvozu roba i usluga;
  - Promjena obima vrijednosti (u tekućim cijenama) pri uvozu robe i usluga;
  - Promjena kursa USD/EUR;
- 2) ekonomske analize podataka o spoljnotrgovinskoj razmjeni i primjenom statističkih metoda za analizu dinamičkih serija podataka za sledeće pokazatelje u prethodnih pet godina:
  - Vrijednost obim uvoza - ukupno;
  - Vrijednost uvoza robe isključujući sirovu naftu i lož ulje;
  - Uvoz robe bez sirove nafte i lož ulje u kvantitativnom smislu;
  - Ukupan prihod od uvoznih dažbina;
  - Promjene prosječnih ponderisanih stopa uvoznih dažbina – ukupno za robu bez sirove nafte i lož ulja;
  - Promjene ponderisane prosječne statističke vrijednosti po kg uvezene robe - ukupno za robu bez sirove nafte i lož ulja.

Prilikom izrade procjena prihoda od carina u odgovarajućoj godini, uzimaju se u obzir trenutni regulatorni zahtjevi i njihove predstojeće izmjene, uključujući aranžmane EU o preferencijalnim trgovinskim sporazumima, jednostrano primijenjene preferencijalne tarifne mjere EU i mjere trgovinske politike.

6.2.3 Predviđanja PDV osnovice za sljedeću godinu

Predviđanje osnovice PDV-a za naredne tri godine u okviru postupka izrade budžeta na osnovu makroekonomskih pokazatelja, predstavljeno od strane Direkcije nadležne za projekcije prihoda budžeta direktorata državnog budžeta u MF-u u sklopu izrade budžeta za narednu godinu.

Predviđanje uključuje podatke PDV osnovici za tekuću finansijsku godinu. Monstat dostavlja Direkciji sljedeće podatke do 15. marta svake godine:

- Uslovna renta za stambene objekte u kojima žive vlasnici;
- Potrošnja roba i usluga sopstvene proizvodnje;
- Međupotrošnja „državnog sektora“.

Odjeljenje nadležno za carinske prihode u Upravu dostavlja pomenutoj direkciji do 17. januara tekuće godine podatke o PDV prihodima od uvoza iz prethodne godine po grupama roba i oporezive vrijednosti.

Sektor nadležan za operativu u oblasti naplate u organu uprave nadležnom za oblast poreza dostavlja

Direkciji u MF-u podatke o prihodima od PDV-a od transakcija u zemlji, operacijama unutar zajednice (ICO) i vraćenom PDV-u, do 15. marta svake godine.

Na osnovu dobijenih podataka, Direkcija nadležna za projekcije prihoda budžeta priprema predviđanje za PDV osnovicu primjenom regresivnog matematičkog modela za prihode od uvoza i mikrosimulacionog modela za ukupne prihode. Trokomponentni model EK (makroekonomske projekcije za tri komponente) se koristi za poređenje finalnih outputa (troškovi konačne potrošnju domaćinstava, međufazna potrošnja i bruto investicije u fiksni kapital za državni sektor).

6.2.4 Predviđanja osnovice BND-a za sljedeću godinu

Direkcija nadležna za makroekonomske projekcije u MF je odgovorna za pripremu okvira sa glavnim makroekonomskim pokazateljima države za naredne tri godine, uključujući prognozu BND-a. Okvir se zvanično ažurira dva puta godišnje za potrebe postupka izrade državnog budžeta. Predviđanje se priprema na osnovu integrisanog ekonomskog modela korišćenjem zvaničnih statističkih podataka Monstata, CBCG i MF-a.

Osnovni makroekonomski pokazatelji se šalju Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU, Direktoratu za budžet MF-a u EXCEL formatu, u okviru postupka izrade budžeta za odgovarajuću godinu.

6.2.5 Predviđanje sredstava na osnovu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada za sljedeću godinu

Direkcija „Upravljanje otpadom i zaštita zemljišta“ MEPPU će u okviru postupka za izradu budžeta uraditi predviđanja osnovice nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada za naredne tri godine.

Predviđanje se priprema na osnovu alata za proračun koji je predložila EK. Alat sadrži podatke o količini nastalog plastičnog ambalažnog otpada i količine recikliranog ambalažnog otpada za izvještajnu godinu „N-2“, kao i procijenjene podatke o stopi rasta bruto nacionalnog dohotka utvrđenog do 2030. godine.

Izrada predviđanja podrazumijeva godišnji unos podataka za izvještajnu godinu „N-2“ za plastični ambalažni otpad i automatsku primjenu formula postavljenih u alatu koje formiraju procijenjene vrijednosti nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada.

Podaci o predviđanjima se dostavljaju MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU u okviru postupka izrade nacionalnog budžeta za odgovarajuću godinu.

6.3 Postupak izrade predviđanja doprinosa Crne Gore u budžet EU za potrebe postupka izrade nacionalnog budžeta

Prva faza postupka izrade budžeta

Na osnovu preliminarne trogodišnje makroekonomske prognoze u prvoj polovini februara, Direktorat za budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU planira doprinose u budžet EU za naredne tri godine. Postupak planiranja doprinosa podrazumijeva:

1. Direkcija nadležna za projekcije prihoda budžeta obezbjeđuje:
  - procjenu podataka o carinskim prihodima po godinama za naredne tri godine, sa kratkim obrazloženjem pretpostavki na osnovu kojih je urađena procjena;

- procjenu podataka o PDV osnovici po godinama za naredne tri godine, sa kratkim obrazloženjem pretpostavki na osnovu kojih je urađena PDV osnovica.
  - Podaci o predviđanjima zasnivaju se na posljednjoj odobrenoj makroekonomskoj prognozi i pripremaju se u rokovima za izradu budžeta.
2. MEPPU daje predviđanja za osnovicu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada po godinama za naredne tri godine sa kratkim obrazloženjem o pretpostavkama za predviđanja.
  3. Direktorat za budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU objedinjuje podatke o BND-u iz makroekonomske prognoze, procjene carinskih prihoda, osnovicu PDV-a i nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada. Objedinjeni podaci službenog uključivanja u nacionalni budžet. Podaci se unose i u budžetski informacioni sistem.
  4. Za ažuriranje trogodišnje makroekonomske prognoze u drugoj polovini marta, gore navedene strane dostavljaju ažuriranu prognozu za svako sopstveno sredstvo sa obrazloženjem pretpostavki na osnovu ažurirane makroekonomske prognoze.
  5. Direktorat za budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU, na osnovu ažuriranih prognoza, ažurira plan doprinosa Crne Gore u budžet EU za naredne tri godine u skladu sa rokovima za izradu budžeta, zajedno sa obrazloženjem procijenjenih podataka.
  6. U maju se odobrava konačni set predviđanja podataka za tradicionalna sopstvena sredstva i za osnovice PDV-a, BND-a i nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada na sastanku EK' CCOR-pododbora za predviđanja.

Druga faza izrade budžeta

1. Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU u septembru, na osnovu odobrene makroekonomske prognoze i predviđanja podataka odobrenih na sastanku EK CCOR-pododbora za predviđanja, ažurira plan doprinosa Crne Gore u budžet EU, slijedeći utvrđenu proceduru. Konačni plan doprinosa šalje se Direktoratu za budžet sa obrazloženjem i istovremeno se unosi u budžetski informacioni sistem.
2. U slučaju dodatnog ažuriranja makroekonomske prognoze, Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU može ažurirati plan doprinosa Crne Gore u budžet EU na osnovu ažuriranih podataka prognoze direkcije nadležne za projekcije prihoda budžeta. Direktna tradicionalna sopstvena sredstva za carine, PDV osnovicu i MEPPU za bazu nerekicirani plastični ambalažni otpad, koja se u skladu sa postupkom za izradu budžeta dostavlja se Direktoratu za budžet u skladu sa postupkom za izradu budžeta.

6.4 Priprema kvartalnih budžeta o očekivanim uplatama doprinosa Crne Gore u budžet EU za tekuću godinu

U januaru se u tabeli popunjavaju sljedeći podaci:

- Raspodjela dvanaestine iznosa za plaćanje nacionalnog doprinosa, koji se obično uzima iz prethodne godine;
- Doprinosa Crne Gore budžetu EU prema godišnjem Zakonu o budžetu;
- Jedna dvanaestina doprinosa sredstava po osnovu PDV-u, BND-u i nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada i bruro umanjenja Austrije, Danske, Holandije, Njemačke i Švedske;
- Trenutno uplaćeni doprinos (obično doprinos uplaćen za januar i ako je poznat iznos

tradicionalnih sopstvenih sredstava koji dopijeva za januar i doprinos za PDV, BND i nerekilirani plastični ambalažni otpad na osnovu sopstvenih sredstva za februar.

- Založni godišnji doprinos prema godišnjem Zakonu o budžetu dijeli se na četiri kvartala, a zatim po mjesecima.

U tabeli za planiranje mjesečnih i kvartalnih iznosa podaci u koloni „predviđanja do...” su jednaki datumu u koloni „Založni doprinos u godišnjem budžetu Crne Gore za 20XX godinu“ za prvi i drugi kvartal. Sredinom godine, kada se pripremi nacrt rebalansa budžeta, koji odražava usaglašene podatke na sastanku CCOR-a - pododbora za predviđanja, iznosi sredstava po osnovu PDV-a, BND-a i nerekiliranog plastičnog ambalažnog otpada koriste se za poboljšanje predviđanja i bruto smanjenja za Austriju, Dansku, Holandiju, Njemačku i Švedsku. Razlog za ovu promjenu je da se EK obezbijedi više informacija o realizaciji budžeta EU. Za tradicionalna sopstvena sredstva koristi se doprinos predviđen godišnjim Zakonom o državnom budžetu.

Tabela sadrži objašnjenja o svim činjenicama, pretpostavkama i nepredviđenim okolnostima, uključujući nacrt rebalansa budžeta.

- Dokument se šalje Direktoratu za trezor radi planiranja plaćanja. Tabela sa planiranim isplatama će se ažurirati ako su dostupni novi podaci:
- Tradicionalna sopstvena sredstva prema relevantnom Izvještaju o stanju na A računu;
- Nacionalni mjesečni doprinosi (sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i nerekiliranog plastičnog ambalažnog otpada i bruto smanjenja za Austriju, Dansku, Holandiju, Njemačku i Švedsku);
- Kamate za kašnjenja u plaćanju;
- Stanje sredstava po osnovu PDV-a, BND-a i nerekiliranog plastičnog ambalažnog otpada;
- Doprinos za prilagođavanje za neučestvovanje država članica u određenim politikama sloboda, sigurnost i pravda (neučestvovanje).

7. Savjetodavni odbor za sopstvena sredstva – pododbori za tradicionalna sopstvena sredstva, PDV i „predviđanja“

7.1 Ekspertska grupa za BND i ekspertska grupa za reciklirani plastični ambalažni otpad

7.1.1 Funkcije i organizacija rada

Odnos između EK i država članica institucionalizovan je kroz Konsultativni odbor za sopstvena sredstva (CCOR), Ekspertske grupe za BND i Ekspertske grupe za generisani i reciklirani plastični ambalažni otpad (na osnovu člana 13 Uredbe (EU, Euratom) 2021/770).

CCOR raspravlja o pitanjima vezanim za funkcionisanje sistema sopstvenih sredstava, Ekspertska grupa za BND ispituje proračune BND-a država članica po tržišnim cijenama i korišćene statističke izvore i metodološka pitanja s tim u vezi, Ekspertska grupa za generisani reciklirani plastični ambalažni otpad pruža savjete Komisiji i izražava svoje mišljenje o uporedivosti, pouzdanosti i sveobuhvatnosti statističkih podataka o generisani i reciklirani plastični ambalažni otpad, savjetuje Komisiju o pripremi mjera za postizanje bolje uporedivosti i pouzdanosti podataka i objavljuje godišnja mišljenja o adekvatnosti podataka o plastičnom ambalažnom otpadu, koje dostavljaju države članice za potrebe sopstvenih sredstava na osnovu nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada.

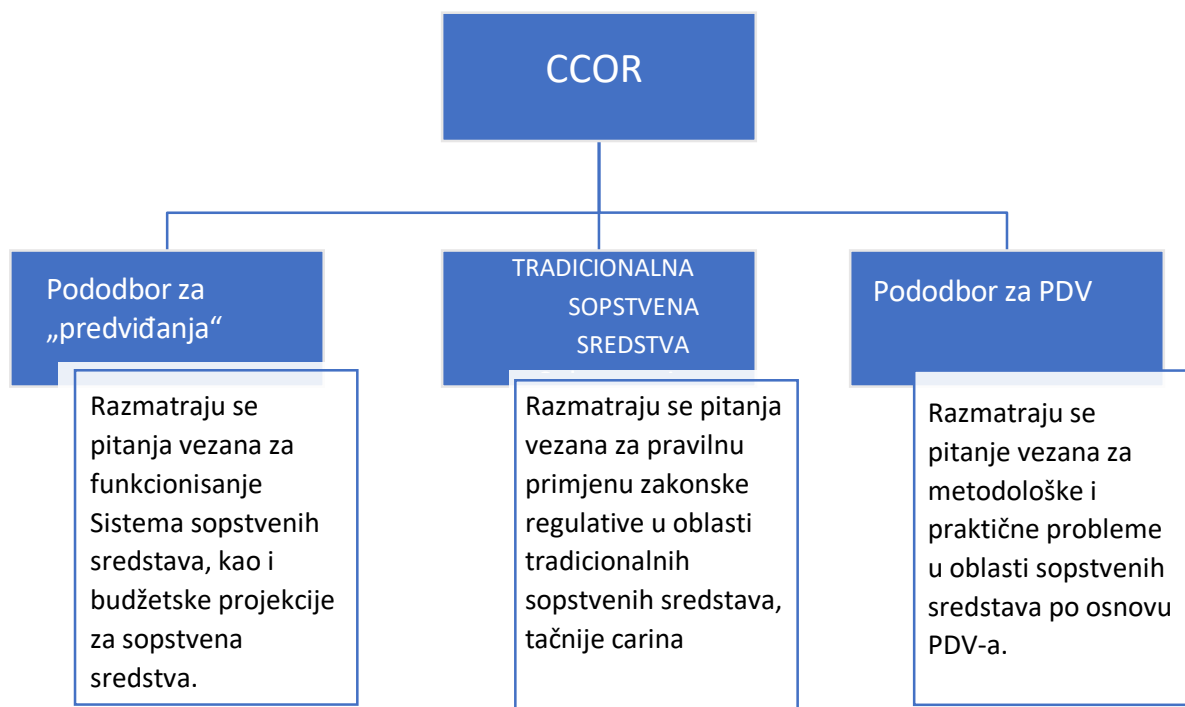

Fig. 1

Svaku državu članicu u CCOR-u predstavlja najviše pet zvaničnika. Predsjedavajući CCOR-a je predstavnik Komisije. Funkcije sekretarijata obavlja DG „Budžet“. Sastanci CCOR-a sazivaju se četiri puta godišnje – pododbor za „Predviđanja“ se sastaje u maju, pododbor za tradicionalna sopstvena sredstva se sastaje u julu i decembru i pododbor za PDV su novembru/decembru.

Na sastancima CCOR-a - pododbora za „Predviđanja“ razmatraju se pitanja u vezi sa obezbjeđivanjem i ažuriranjem budžetskih prognoza za sopstvena sredstva. Svrha sastanaka CCOR-a za „Predviđanja“ je da se potvrde procijenjeni podaci za sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i nereklikiranog plastičnog ambalažnog otpada za nacrt budžeta EU za narednu godinu, kao i da se odobre revidirani procijenjeni podaci za sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i nereklikiranog plastičnog ambalažnog otpada za budžet za tekuću godinu.

Predviđanja za sredstva po osnovu PDV-a, BND-a i nereklikiranog plastičnog ambalažnog otpada pripremaju se na nivou pojedinačne države članice, a prognoza EK se upoređuje sa prognozom te države članice. O razlikama u predviđanjima se raspravlja u cilju dobijanja preciznije prognoze.

Na sastanku se takođe predstavlja i predviđanje EK za tradicionalna sopstvena sredstva za sve države članice.

Na sjednicama CCOR – pododbora za tradicionalna sopstvena sredstva razmatraju se pitanja koja se odnose na pravilnu primjenu zakonske regulative u oblasti tradicionalnih sopstvenih sredstava sa akcentom na Carine. Vršiti se pregled rezultata kontrolnih inspekcija koje je sprovela EK o uspostavljanju, prijavljivanju i plaćanju tradicionalnih sopstvenih sredstava i povratnih informacija država članica o tim izvještajima. Predstavlja se program za predstojeće kontrole u narednoj godini, kao i statistički podaci o slučajevima prevara i nepravilnostima koji su evidentirani na internet OWNRES sistemu EK. Pružaju se informacije o slučajevima otpisa tradicionalnih sopstvenih sredstava evidentiranih u internet WOMIS sistemu EK.

Na sastancima CCOR – pododbor za PDV razmatraju se pitanja koja se odnose na metodološke i praktične probleme u oblasti sopstvenih sredstava po osnovu PDV-a. Razmatraju se izvještaji o kontrolnim posjetama koje je EK sprovela u državama članicama i njihovi odgovori na zaključke i preporuke. Predstavlja se program za narednu godinu za obavljanje kontrolnih posjeta.

Na zahtjev predsjedavajućeg, Komisija može dati mišljenje o pitanjima u roku koji odredi predsjedavajući u zavisnosti od hitnosti predmetnog pitanja, po potrebi nakon održavanja glasanja. Mišljenje se ogleda u zapisniku sa sastanka. Pored toga, svaka država članica ima pravo da zahtijeva da se njen stav unese u isti zapisnik. EK se u najvećoj mjeri oslanja na mišljenje Komiteta i obavještava Komitet o načinu na koji je njegovo mišljenje uzeto u obzir.

7.2 Obaveze država članica u vezi sa pripremom za CCOR sastanke

U zavisnosti od tema koje su predmet razgovora, Crnu Goru u CCOR-u predstavljaju stručnjaci koje su imenovale odgovorne organizacije zadužene za sopstvena sredstva. Na sjednicama pododbora za „Predviđanja“ po pravilu učestvuju predstavnici Direktorata za budžet, Direkcije za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU, predstavnici organa uprave nadležnog za oblast poreza i carina u pododboru za „PDV“ i u pododboru za tradicionalna sopstvena sredstva. Predstavnici Crne Gore u CCOR-u će pripremiti povratnu informaciju o dnevnom redu sastanka, koja će biti upućena MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU radi informisanja.

U roku od dvije nedjelje nakon sastanaka, svi učesnici sastanaka CCOR-a dostavljaju imejlom kopiju izvještaja o rezultatima sastanka Jedinici za koordinaciju sopstvenih sredstava.

8. Kontrola sopstvenih sredstava

8.1 Na nivou Evropske unije

EK sprovodi svoju kontrolnu funkciju sprovođenjem kontrola u državama članicama po vrstama sopstvenih prihoda u skladu sa članom 2 Uredbe (EU, Euratom) 2021/768.

U pogledu kontrole tradicionalnih sopstvenih sredstava, EK sprovodi kontrolne posjete državama članicama u skladu sa Akcionim programom EK za relevantnu godinu, saopštavajući unaprijed period i konkretne teme na razmatranje, dostavljanjem upitnika kog popunjavaju i dostavljaju crnogorski nadležni organi prije kontrolne posjete. Države članice sprovode i sopstvene kontrole i kontrole na zahtjev EK.

Provjere sredstava po osnovu PDV-a vrše se u skladu sa članom 11 Uredbe 1553/89. Obično EK sprovodi kontrolne posjete državama članicama svake dvije godine, dok se period i godine vršenja kontrole unaprijed najavljuju.

Zajedno sa državom članicom, svake godine EK takođe provjerava ukupne vrijednosti BND-a u vezi sa greškama u prikupljanju, a takođe može ispitati proračune i statističke osnove. EK bi trebala imati pristup dokumentima koji se odnose na statističke postupke i osnovne statističke informacije iz člana 3 Uredbe 516/2019.

Kada se mjere kontrole i nadzora odnose na sopstvena sredstva na bazi neregistriranog otpada od plastične ambalaže iz člana 2. stavka 1. točke (c) Odluke (EU, Euratom) 2020/2053, Komisija će imati pristup dokumentaciji u odnosu na procedure i podatke navedene u Direktivi 94/62/EC i Odluci 2005/270/EC. Inspekcije Komisije vrše se zajedno sa nadležnim organima dotične države članice. Tokom ovih inspekcija, Komisija provjerava da li su radnje za izračunavanje težine neregistriranog plastičnog ambalažnog otpada iz člana 2, stav 2 Odluke (EU, Euratom) 2020/2053 ispravno sprovedene.

8.2 Na nacionalnom nivou

Na nacionalnom nivou kontrola se vrši na dva načina:

8.2.1 Interna kontrola

Svaka organizacija odgovorna za sopstvena sredstva uvodi posebna pravila i kontrolne procedure kako bi osigurala dobro upravljanje sopstvenim sredstvima. Opšti principi interne kontrole regulisani su Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru i, svaki rukovodilac, u zavisnosti od specifičnosti i funkcija organizacije, integriše adekvatne i efikasne kontrole u sisteme i procese upravljanja.

8.2.2 Interna revizija

Interna revizija u javnom sektoru u Crnoj Gori sprovodi se u skladu sa odredbama Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru i Međunarodnim standardima za profesionalnu praksu interne revizije.

Sopstvena sredstva spadaju u djelokrug rada jedinica interne revizije u organizacijama zaduženim za njihovo upravljanje. Jedinice interne revizije procjenjuju rizike vezane za sopstvena sredstva i ako postoji visok rizik od prevare, nepravilnosti i neusaglašenosti, one će uključiti sopstvena sredstva u godišnje planove revizije.

8.2.3 Aktivnosti država članica u vezi sa kontrolama EK sopstvenih sredstava

U vezi sa kontrola EK sopstvenih sredstava, organi u Crnoj Gori će preduzeti sljedeće radnje:

- EK upućuje poziv Crnoj Gori za kandidovanje tema koje će biti dio akcionog programa kontrolnih posjeta u vezi sa tradicionalnom sopstvenom sredstvima u predmetnoj godini;
- Poziv EK Crnoj Gori za koordinaciju i eventualne napomene o programu relevantne kontrolne posjete EK Crnoj Gori;
- Informacija EK o ovlaštenim službenim licima koji će učestvovati u predmetnoj kontrolnoj posjeti Crnoj Gori, temama koje treba provjeriti, kao i prezentacija upitnika, koji organi u Crnoj Gori treba da popune i dostave prije kontrolne posjete;
- Slanje izvještaja EK nadležnim organima u Crnoj Gori, koji sadrži rezultate relevantne kontrolne posjete, sa pozivom za pružanje mišljenja u određenom roku;
- Pismo-odgovor EK u vezi sa mišljenjem na komentare i nalaze iz izvještaja nadležnih organa u Crnoj Gori, kao i u vezi sa naknadnim radnjama nakon relevantne kontrolne posjete.

8.2.4 Aktivnosti Jedinice za koordinaciju sopstvenih sredstava u vezi sa kontrolama EK sopstvenih sredstava

Direktorat za budžet - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU sprovodi sljedeće aktivnosti u vezi sa pripremom, sprovođenjem i praćenjem kontrolnih posjeta EK u vezi sa sopstvenim sredstvima:

- 1) Nakon prijema zvaničnog dopisa EK posredstvom Misije Crne Gore pri EU u Briselu, MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU obavještava relevantne organe uprave o traženim informacijama istih sa rokom za podnošenje.
- 2) Zahtjev za informacijama šalje se službenom poštom i elektronskom poštom rukovodiocima organizacija i nadležnim odgovornim rukovodiocima i stručnjacima.
- 3) Nakon prijema odgovora, odgovor priprema MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU i dostavlja Misiji Crne Gore pri EU – Brisel. Kopija pisma se čuva u folderu dokumentacije za sopstvena sredstva.
- 4) Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU odgovorna je za revnosno čuvanje i uređivanje cjelokupne dokumentacije koja se odnosi na pripremu i sprovođenje kontrolnih posjeta EK, kao i za aktivnosti praćenja.

9. Aneksi

ANEKS 1 - Pravna tekovina EU koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 33

1. 32020D2053 – I (Zakonodavni akti) ODLUKE. ODLUKA SAVJETA (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. decembra 2020. o sistemu sopstvenih sredstava Evropske unije i stavljanju van snage Odluke 2014/335/EU, Euratom
2. 32021R0768 – I (Zakonodavni akti) UREDBE. UREDBA SAVJETA (EU, Euratom) 2021/768 od 30. aprila 2021. o utvrđivanju sprovedbenih mjera za sistem sopstvenih sredstava Evropske unije i stavljanju van snage Uredbe (EU, Euratom) br. 608/2014
3. 32021R0769 – UREDBA SAVJETA (EEC, EURATOM) No 1553/89 od 29. maja 1989. u verziji od 11.05.2021. o konačnom jedinstvenom režimu naplate sopstvenih sredstava koja proizilaze iz poreza na dodatu vrijednost
4. 32021R0770 – UREDBA SAVJETA (EU, Euratom) 2021/770 od 30. aprila 2021. o obračunu sopstvenih sredstava po osnovu nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada, o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tih sopstvenih sredstava, o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom i o određenim aspektima sopstvenih sredstava koja se zasnivaju na bruto nacionalnom dohotku
5. 32014R0609 – UREDBA SAVJETA (EU, Euratom) br. 609/2014 od 26. maja 2014. o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tradicionalnih sopstvenih sredstava i sopstvenih sredstava koja se zasnivaju na PDV-u i BND-u kao i o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom (prerađeni tekst)
6. 32006L0112 – I (Akti čije je objavljivanje obavezno) DIREKTIVA SAVJETA 2006/112/EC od 28. novembra 2006. o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost
7. 32006L0079 – Direktiva Savjeta 2006/79/EZ od 5. oktobra 2006. o oslobođenju od plaćanja poreza na uvoz malih pošiljaka robe nekomercijalne prirode iz trećih zemalja (kodifikovana verzija)
8. 32007D0436 – 2007/436/EC, Euratom: Odluka Savjeta od 7. juna 2007. o sistemu sopstvenih sredstava Evropske zajednice
9. 32007L0074 – Direktiva Savjeta 2007/74/EZ od 20. decembra 2007. o oslobođenja od poreza na dodatu vrijednost i akcize na uvoz robe za lica koja putuju iz trećih zemalja
10. 31989R1553 – UREDBA SAVJETA (EEZ, EURATOM) br. 1553/89 od 29. maja 1989. o konačnom jedinstvenom režimu naplate sopstvenih sredstava koja proizilaze iz poreza na dodatu vrijednost
11. 32018D0194 – SPROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU, Euratom) 2018/194 od 8. februara 2018. u verziji od 1. jula 2022. o uspostavljanju modela za izvode sa računa za prava na sopstvena sredstva i obrasca za izvještaje o nenaplativim iznosima koji odgovaraju pravima na sopstvena sredstva u skladu sa Uredbom Savjeta (EU, Euratom) br. 609/2014
12. 32019D0665 – Sprovedbena odluka Komisije (EU) 2019/665 od 17. aprila 2019. o izmjeni Odluke 2005/270/EZ o utvrđivanju formata u odnosu na sistem baza podataka na osnovu Direktive 94/62/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o ambalaži i ambalažnom otpadu (notifikovano kao dokument po brojem C(2019) 2805) (Tekst od značaja za EEP.)
13. 31994L0062 – Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 94/62/EZ od 20. decembra 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu;
14. 32018D0195 – SPROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU, Euratom) 2018/195 od 8. februara 2018. o utvrđivanju obrazaca za izvještavanje o prevarama i nepravilnostima koje utiču na prava na tradicionalna sopstvena sredstva i o inspekcijama koje se odnose na tradicionalna sopstvena sredstva u skladu sa Uredbom Savjeta (EU, Euratom) br. 608/2014

15. 32013R0952 – I (Zakonodavni akti) UREDBE. UREDBA (EU) br. 952/2013 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 9. oktobra 2013. o Carinskom zakoniku Unije (prerađeni tekst)
16. 32002R0359 – Uredba (EZ) br. 359/2002 Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. februara 2002. o izmjeni Uredbe Savjeta (EZ) br. 2223/96 u pogledu korišćenja ESA 95 u određivanju uplata država članica u sopstvena sredstva od PDV-a
17. 32019R0516 – UREDBA (EU) 2019/516 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 19. marta 2019. o usklađivanju bruto nacionalnog dohotka po tržišnim cijenama i stavljanju van snage Direktive Savjeta 89/130/EEZ, Euratom i Uredbe Savjeta (EZ, Euratom) br. 1287/2003 (Uredba o BND-u)
18. 32013R0549 – I (Zakonodavni akti) UREDBE. UREDBA (EU) br. 549/2013 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 21. maja 2013. o Evropskom sistemu nacionalnih i regionalnih računa u Evropskoj uniji
20. 32010D0196 – ODLUKA SAVJETA od 16. marta 2010. o alociranju usluga finansijskog posredovanja indirektno mjenjenih (UFPIM-a) radi utvrđivanja bruto nacionalnog dohotka (BND-a) koji se koristi za budžet Evropske unije i njena sopstvena sredstva (2010/196/EU, Euratom)
21. 31994D0168 – II (Akti čije objavljivanje nije obavezno) ODLUKA KOMISIJE od 22. februara 1994. o mjerama koje treba preduzeti za sprovođenje Direktive Savjeta 89/130/EEZ, Euratom o usklađivanju obračunavanja bruto nacionalnog proizvoda po tržišnim cijenama (94/168/EZ, Euratom)
22. 32009R0223 – Uredba (EZ) br. 223/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. marta 2009. o evropskoj statistici i stavljanju van snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta o dostavljanju povjerljivih statističkih podataka Statističkom zavodu Evropskih zajednica, Uredbe Savjeta (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Savjeta 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Evropskih zajednica (Tekst značajan za EEP i Švajcarsku)
23. 32020Q1222(01) – Međuinstitucionalni sporazum između Evropskog parlamenta, Savjeta Evropske unije i Evropske komisije o budžetskoj disciplini, saradnji u budžetskim pitanjima i dobrom finansijskom upravljanju, kao i novim sopstvenim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih sopstvenih sredstava Međuinstitucionalni sporazum od 16. decembra 2020. između Evropskog parlamenta, Savjeta Evropske unije i Evropske komisije o budžetskoj disciplini, saradnji u budžetskim pitanjima i dobrom finansijskom upravljanju, kao i novim sopstvenim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih sopstvenih sredstava
24. 32009R1186 – Uredba Savjeta (EZ) br. 1186/2009 od 16. novembra 2009. o uspostavljanju sistema oslobođenja od carina u Zajednici (kodifikovana verzija)
25. SPROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2022/523 od 31. marta 2022. o izmjeni Sprovedbene odluke (EU, Euratom) 2018/194 u pogledu troškova naplate i modela za izvode sa računa za prava na tradicionalna sopstvena sredstva kao i obrasca za izvještaje o nenaplativim iznosima
26. II (Nezakonodavni akti) UREDBE. DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/2446 od 28. jula 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije
27. SPROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/2447 od 24. novembra 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za sprovođenje određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije (336 pages)
28. I (Akti čije je objavljivanje obavezno) UREDBA SAVJETA (EZ, EURATOM) br. 1150/2000 od 22. maja 2000. o sprovođenju Odluke 94/728/EZ, Euratom o sistemu sopstvenih sredstava Zajednica

Aneks 2 Raspored aktivnosti

Zadatak	Termin	Odgovorna organizacija	Kome se šalje
Mjesečni izvod računa	Najkasnije 4 radna dana prije prvog radnog dana nakon 19. u mjesecu	Organ Uprave nadležan za oblast carina	MF –Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU
Mjesečni izvod računa "A" i podaci o temeljnoj kamatnoj stopi	3 radna dana prije prvog radnog dana nakon 19. u mjesecu	Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU	EK
Nalog za plaćanje računa 'A'	Najkasnije 2 radna dana prije prvog radnog dana nakon 19. u mjesecu	Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU	MF - Državni trezor
Prenos mjesečnog doprinosa za TOR (TSS)	Najkasnije prvog radnog dana nakon 19. u mjesecu	Ministarstvo finansija	CBCG
Potvrda o izvršenoj transakciji	Do 3 radna dana nakon datuma uplate	Ministarstvo finansija – služba računovodstva	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU
Tromjesečni izvještaj o računu B	Najkasnije 2 radna dana prije prvog radnog dana nakon 19. u mjesecu	Organ Uprave nadležan za oblast carina	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima
Tromjesečni izvještaj o računu B	Najkasnije prvog radnog dana nakon 19. maja, avgusta i novembra iste godine te februara sljedeće godine.	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima	EK
Registracija u EK-ov sustav OWNRES slučajeva prijevara i nepravilnosti iznad 10.000 EUR povezanih s carinama	Do posljednjeg radnog dana drugog mjeseca nakon odgovarajućeg kvartala	Organ Uprave nadležan za oblast carina	Kopija Direkciji za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima

Izrada i podnošenje Godišnjeg izvješća o TOR (TSS) -u za prethodnu godinu	Najkasnije 3 radna dana prije kraja februara nakon isteka odgovarajuće godine	Organ Uprave nadležan za oblast carina	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima
Godišnji TOR (TSS) izvještaj za prethodnu godinu	Najkasnije do 1. marta sljedeće finansijske godine	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima	EK
Nalog za plaćanje nacionalnog doprinosa (sredstva temeljena na PDV/BND/ nereciklirani plastični ambalažni otpad, bruto smanjenja za Austriju, Dansku, Njemačku, Nizozemsku i Švedsku) nakon primitka zahtjeva za plaćanje od EK	U drugoj polovini svakog mjeseca	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima	MF - Državni trezor
Prenos mjesečnog nacionalnog doprinosa za vlastita sredstva na temelju PDV-a/BND-a/nerecikliranog i plastičnog ambalažnog otpada, bruto smanjenja za Austriju, Dansku, Njemačku, Nizozemsku i Švedsku	Prvog radnog dana svakog mjeseca	MF	CBCG
Potvrda o izvršenom prenosu nacionalnog doprinosa za vlastita sredstva	Do 3 radna dana nakon datuma uplate	MF - služba računovodstva	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima
Nalog za plaćanje kamata na dospjele uplate i ostalih doprinosa	U roku koji je odredila EK, navedenom u službeno zaprimljenom dopisu	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima	MF - Državni trezor
Prenos kamata za dospjele uplate i druge rate	U roku koji je odredila EK, navedenom u službenom dopisu Direkcije IFP-a	MF	CBCG
Potvrda o prenosu kamata i drugih plaćanja	Do 3 radna dana nakon datuma uplate	MF služba računovodstva	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje

Izrada Godišnjeg izvještaja za osnovicu PDV-a za potrebe OR za prethodnu godinu	Najkasnije 6 radnih dana prije 31. jula svake godine	Organ državne Uprave nadležan za poslove poreza	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima
Slanje Godišnjeg izvještaja za osnovicu PDV-a za potrebe OR za prethodnu godinu	Do 31. jula svake godine	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima	EK
Izrada i dostava godišnjeg izvještaja o otpadnoj plastičnoj ambalaži	Najkasnije 6 radnih dana prije 31. jula	Ministarstvo nadležno za upravljanje otpadom	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima
Slanje godišnjeg izvještaja o otpadnoj plastičnoj ambalaži	Do 31. jula svake godine	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima	EK
Dostava predviđanja za osnovice PDV-a, BND i nereciklirani plastični ambalažni otpad za potrebe postupka proračuna EU	Do sredine marta svake godine	MF – Direkcija za makroekonomske analize, organ državne Uprave nadležan za poslove poreza, Ministarstvo nadležno za poslove upravljanja	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima
Slanje predračuna za osnovice PDV-a, BND-a i nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada	Do 15. Aprila svake godine	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima	EK
Prognoza baze nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada za sljedeće tri godine (za svaku godinu posebno) za potrebe planiranja budžeta	U rokovima navedenim u Planu izrade trogodišnjih budžetskih projekcija	Ministarstvo nadležno za upravljanje otpadom, Agencija za zaštitu životne sredine	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima

Prognoza BND osnovice za sljedeće tri godine (za svaku godinu posebno) za potrebe državnog budžeta	Prema rokovima navedenim u Planu izrade trogodišnjeg plana budžeta	MF - Direkcija za Makroekonomske analize i prognoze.	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima
Prognoza osnovice PDV-a za sljedeće tri godine (za svaku godinu posebno) za potrebe planiranja državnog budžeta	U rokovima utvrđenim Planom izrade trogodišnjeg plana budžeta	Organ državne uprave nadležan za oblast poreza	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima
Priprema podataka o BND-u za prethodnu godinu	Septembar svake godine	Monstat	MF- Direkcija za koordinaciju i upravljanje
Dostavljanje podataka o BND-u za prethodnu godinu i tri prethodne godine, te Opisni izvještaj + Izvještaj o kvalitetu	Najkasnije 4 radna dana prije 1. oktobra svake godine	Monstat	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima
Slanje podataka o BND-u za prethodnu godinu	Prije 1. oktobra svake godine	MF - Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima	EK, Eurostat

Aneks 3 Izvještaj o računima A i B

PRILOG I.

RAČUN „A“ SOPSTVENIH SREDSTAVA EUROPSKE UNIJE

Izvještaj o utvrđenim pravima (1)

Država članica:

Mjesec/godina:

VRSTA SREDSTAVA		Referentna oznaka države članice (neobvezno)	Računi utvrđeni tokom mjeseca (2) (1)	Iznosi naplaćeni s posebnog računa (3) (2)	Ispravke ranijih utvrđivanja (4)		Bruto iznosi (5) = (1) + (2) + (3) - (4)	Neto iznosi (6)
					+	-		
					(3)	(4)		
1210	Carine (osim kompenzacijskih i antidampinških naknada)							
1230	Kompenzacijske i antidampinške naknade)							
1240	Kompenzacijske i antidampinške naknade na usluge							
12	CARINE							
1100	Nadoknada na proizvodnju u odnosu na tržišnu godinu 2005./2006. i prethodne godine							
1110	Nadoknada za skladištenje šećera							

(nacionalna valuta)

1130	Nadoknada za proizvodnju šećera C, izoglukoze C i inulinskog sirupa C koji se ne izvoze te za nadomjesni šećer C i nadomjesnu izoglukozu C							
1170	Proizvodna naknada							

VRSTA SREDSTAVA	Referentna oznaka države članice (neobvezno)	Računi utvrđeni tokom mjeseca (2) (1)	Iznosi naplaćeni s posebnog računa (3) (2)	Ispravke ranijih utvrđivanja (4)		Bruto iznosi (5) = (1) + (2) + (3) - (4)	Neto iznosi (6)
				+ (3)	- (4)		
1180	Jednokratni iznosi na dodatne kvote šećera i dopunske kvote izoglucoze						
1190	Nadokanada za prekoračene količine						
11	NADOKANDE ZA ŠEĆER						
UKUPNO 12 + 11							
					- 20 % troškovi naplate - 25 % troškovi naplate (5) - 10 % troškovi naplate (6)		
					Ukupno platiti EU-u		

(1) Uključujući prava utvrđena na temelju inspekcija i otkrivenih slučajeva prijevara i nepravilnosti.

(2) Uključujući računovodstvene ispravke.

(3) Uključujući iznose koji su proglašeni ili se smatraju nenaplativima zbog razloga koji se mogu pripisati državama članicama.

(4) Ispravke početnih utvrđivanja, osobito slučajevi naknadne naplate i vraćanja. U slučaju šećera za ispravke koji se odnose na prijašnje godine mora se navesti odgovarajuća godina stavljanja na tržište.

(5) Stopu odbitka od 25 % treba primijeniti na iznose koji su u skladu s primjenjivim pravilima Unije trebali biti dostupni od 1. marta 2001. do 28. februara 2014.

(6) Stopu odbitka od 10 % treba primijeniti na iznose koji su u skladu s primjenjivim pravilima Unije trebali biti dostupni prije 28. februara 2001.

PRILOG IZVODU IZ RAČUNA „A“ VLASTITIH SREDSTAVA EUROPSKE UNIJE

Praćenje naplate iznosa koji su povezani sa slučajevima nepravilnosti ili kašnjenja utvrđenima pomoću mjera kontrole i nadzora ⁽¹⁾

Mjesec/godina

Bruto iznos naplaćenih vlastitih sredstava	Upućivanje na nepravilnosti ili kašnjenja prilikom utvrđivanja, knjiženja na račune i stavljanja na raspolaganje vlastitih sredstava koji su primijećeni na temelju nacionalnih ili Unijinih inspekcija ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾	Stopa odbitka koja se primjenjuje ⁽⁵⁾			Iznosi uključeni u naslov „Ukupno platiti EU-u“		Ostale informacije ⁽⁶⁾
		20 %	25 %	10 %	DA ⁽⁷⁾	NE ⁽⁸⁾	
Ukupno:							

(nacionalna valuta)

(1) Član 2. stav 3. ili član 4. stav 6. treći podstavak Uredbe (EU, Euratom) br. 608/2014.

(2) Upućivanja na izvještaje u skladu s članom 13. stavom 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014 takođe se trebaju navesti u ovome stupcu.

(3) U ovome stupcu treba navesti i upućivanja na dopise Komisije i izvještaje o inspekcijama.

(4) Ako je primjenjivo, navode se i sljedeća posebna upućivanja:

— referentna oznaka OWNRES,

— referentne oznake za identificiranje pojedinačnih plaćanja povezanih s financijskom odgovornošću država članica za administrativne pogreške,

— upućivanja na nacionalne odluke, kako su uključene i u Prilog izvještaju iz posebnog računa (Prilog IV.) u slučajevima u kojima države članice samostalno zaključuju da uslovi iz člana 13. stava 2. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014 nisu ispunjeni te se tradicionalna vlastita sredstva dobrovoljno stavljaju na raspolaganje.

(5) Označiti s X stopu zadržavanja koja se primjenjuje na iznos.

(6) U ovaj naslov uključiti dodatne informacije u vezi sa svakim iznosom navedenim u prilogu:

— ako je iznos stavljen na raspolaganje odvojeno od tekućeg mjesečnog izvještaja i nije uključen u naslov „Ukupno platiti EU-u“, ovdje treba navesti datum stavljanja na raspolaganje iznosa i informacije za utvrđivanje predmetnog iznosa,

— ovdje navesti je li plaćanje uslovljeno,

— datum na koji bi se iznos trebao staviti na raspolaganje.

(7) Označiti s X ako je iznos uključen u tekući mjesečni izvještaj.

(8) Označiti s X ako je iznos stavljen na raspolaganje odvojeno i nije uključen u prethodni izvještaj ili prilog.

VLASTITA SREDSTVA EUROPSKE UNIJE – ZASEBNI RAČUN (1)

Izješće o utvrđenim pravima koja nisu uključena u račun „A”

Država članica:

Tromjesečje/godina:

VRSTA SREDSTAVA		Nepodmireno iz prethodnog tromjesečja (1)	Utvrđena prava za tekuće tromjesečje (2)	Ispravci utvrđivanja (članak 8.) (2) (3)	Nenaplativi iznosi koji se zbog opravdanih razloga ne mogu staviti na raspolaganje (članak 13. stavak 2.) (3) (4)	Ukupno (1 + 2 ± 3 - 4) (5)	Iznosi naplaćeni za proračun EU-a tokom tromjesečja (4) (5) (6)	Nepodmireno na kraju tekućeg tromjesečja (7) = (5) - (6)
1210	Carine (osim kompenzacijskih i antidampinških naknada)							
1230	Kompenzacijske i antidampinške nadoknade na proizvode							
1240	Kompenzacijske i antidampinške nadoknade na usluge							
12	CARINE							
1100	Nadokande na proizvodnju u odnosu na tržišnu godinu 2005./2006. i prethodne godine							
1110	Nadoknade za skladištenje šećera							
1130	Nadoknade za proizvodnju šećera C, izoglukoze C i inulinskog sirupa C koji se ne izvoze te za nadomjesni šećer C i nadomjesnu izoglukožu C							
1170	Proizvodna naknada							

(nacionalna valuta)

VRSTA SREDSTAVA		Nepodmireno iz prethodnog tromjesečja (1)	Utvrđena prava za tekuće tromjesečje (2)	Ispravke utvrđivanja (član 8.) ⁽²⁾ (3)	Nenaplativi iznosi koji se zbog opravdanih razloga ne mogu staviti na raspolaganje (član 13. stav 2.) ⁽³⁾ (4)	Ukupno (1 + 2 ± 3 - 4) (5)	Iznosi naplaćeni za budžet EU-a tijekom tromjesečja ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ (6)	Nepodmireno na kraju tekućeg tromjesečja (7) = (5) - (6)
1180	Jednokratni iznosi na dodatne kvote šećera i dopunske kvote izogluoze							
1190	Nadoknada za prekoračene količine							
11	NADONADE ZA ŠEĆER							
UKUPNO 12 + 11								
						Procjena utvrđenih iznosa za koje naplata nije vjerovatna ⁽⁶⁾		

(1) Račun „B” vodi se prema članu 6. stavu 3. drugom podstavku Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014, uključujući prava utvrđena na temelju inspekcija i otkrivenih slučajeva prevara i nepravilnosti.

(2) Ispravka utvrđivanja znači ispravke, uključujući poništenja zbog revizije početnog utvrđivanja iz prethodnih tromjesečja. Oni se po svojoj prirodi razlikuju od onih koji se unose u stupac 4.

(3) Sve slučajeve treba navesti u Prilogu IV., koji treba dostaviti u isto vrijeme kada i ovaj tromjesečni izvještaj. Ukupni iznos za stupac 4. i ukupni iznos za stupac 2. Priloga IV. trebaju biti isti.

(4) Ukupni iznos za ovaj stupac isti je kao ukupni iznos iz stupca 2. izvatka iz računa „A” za predmetna tri mjeseca.

(5) Uključujući sve iznose koji još nisu naplaćeni od dužnika zbog razloga koji se mogu pripisati državi članici. Navedeni se iznosi unose u stupac 2. izvatka iz računa „A” (Prilog I.) te se također prikazuju u stupcu 1. Priloga IV.

(6) Obvezno za posljednje tromjesečje svake godine. Ako je procjena jednaka nuli, unosi se riječ „nula”.

PRILOG IV.

PRILOG IZVODU IZ POSEBNOG RAČUNA VLASTITIH SREDSTAVA EUROPSKE UNIJE

Popis iznosa na računu „B” koji su proglašeni ili se smatraju nenaplativima ⁽¹⁾ ⁽²⁾

Tromjesečje/godina

Bruto iznos vlastitih sredstava		Upućivanje na nacionalnu odluku	Referentna oznaka OWNRES ⁽³⁾	Referentna oznaka WOMIS ⁽³⁾
Uknjiženo na račun „A”	Nije uknjiženo na račun „A”			
(1)	(2)			
UKUPNO:	UKUPNO:			

(1) Član 13. stav 2. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014.

(2) Uključujući sve iznose koji još nisu naplaćeni od dužnika zbog razloga koji se mogu pripisati državi članici.

(3) Ako je primjenjivo.

OBRAZAC IZVJEŠTAJA ⁽¹⁾ O NENAPLATIVIM IZNOSIMA KOJI ODGOVARAJU PRAVIMA NA VLASTITA SREDSTVA

Osim ako je drugačije navedeno, potrebno je pružiti sve informacije ako su dostupne i mjerodavne. Sve iznose treba navesti u valuti dotične države članice u trenutku izvještavanja.

1. OPŠTI PODACI

Država članica: .....

Referentna oznaka izvještaja: .....

(oznaka države članice/godina izvještavanja/serijski broj godine izvještavanja)

Upućivanje na povezani obrazac s informacijama koji je prethodno dostavljen u skladu s članom 5. stav 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 608/2014: .....

Opravdanost nepostojanja upućivanja na prethodno navedeni obrazac s informacijama: .....

Slučaj u vezi s inspekcijom Unije (da/ne)

Upućivanje na povezanu inspekciju Unije: .....

Ukupni nenaplativi iznos: .....

Tijelo koje je taj iznos proglasilo ili smatra nenaplativim: .....

Nacionalna referentna oznaka upravne odluke o nenaplativosti: .....

(Vidjeti treći stupac Priloga IV.)

Datum upravne odluke o nenaplativosti: .....

Datum od kojega bi se iznos trebao smatrati nenaplativim: .....

2. NASTALI DUG

Datum ili razdoblje tokom kojeg je dug nastao: .....

Pravna osnova za nastanak duga: .....

(Pravnu osnovu koja prethodi Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2913/92 ⁽²⁾ treba naznačiti relevantnim člankom Uredbe (EEZ) br. 2913/92)

Indirektno zastupanje (članak 18. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ ili prethodni propisi): (Da/Ne)

Carinska situacija: .....

(Carinski postupak na snazi, stanje robe ili carinski dopušteno postupanje u trenutku nastanka carinskog duga)

Dodatni podaci koje treba naznačiti u slučaju tranzita:

— datum(i) prihvatanja carinske deklaracije ⁽⁴⁾: .....

— država članica ili države članice izlaska iz Unije ili ulaska u Uniju (oznaka ISO): .....

— država članica ili države članice odredišta ili izlaska iz Unije (oznaka ISO): .....

— glavni referentni broj(evi) (MRN) ⁽⁵⁾ provozne deklaracije ili postupka TIR (ili više njih): .....

— broj ili brojevi karneta TIR: .....

(1) Iz člana 13. stava 3. drugog i trećeg podstavka Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014.

(2) Uredba Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. oktobra 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL L 302, 19.10.1992., str. 1.).

(3) Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. oktobra 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

(4) Uključujući karnete TIR.

(5) Međunarodno plaćanje za glavni referentni broj/referentni broj kretanja.

Vrsta provjere koja je dovela do utvrđivanja prava: .....

— provjere koje nisu povezane s prihvatanjem carinske deklaracije: .....

— provjere tijekom carinjenja uključujući uzorkovanje: .....

— provjere nakon carinjenja, ali prije zaključenja carinskog postupka: .....

— provjere nakon zaključenja carinskog postupka za robu: .....

— provjere nakon carinjenja i puštanja u slobodan promet: .....

Datum(i) zaključenja carinskog postupka ili više njih koje treba komunicirati u slučaju da carinska situacija obuhvaća suspenzivne postupke (npr. lažna potvrda o dolasku pri provožu): .....

Sveobuhvatan opis događaja koji su doveli do utvrđivanja prava:

(Uvijek treba odgovoriti na sljedeća pitanja: Zbog čega i kada su pokrenute provjere ili istrage? Kada su provjere ili istrage završene (navedite podatke o izvještaju)? O kojoj je robu bila riječ? Navedite pojedinosti o razlozima zbog kojih je izbjegnuto plaćanje carine. Je li provjerom ili istragom omogućen izračun dodatnih pristojbi i identifikacija dužnika (ili više njih)? Navedite datum kada su identificirani različiti dužnici i, ako je primjenjivo, navedite dijelove duga koje duguju.)

Datum početka istrage/carinskog pregleda/provjere; .....

Datum izrade izvještaja o carinskom pregledu/provjeri pomoću kojeg se može identifikovati dužnik (ili više njih) i iznos dodatnih naknada; .....

3. UZAJAMNA POMOĆ

Predmet koji se odnosi na uzajamnu pomoć u smislu Uredbe Vijeća (EZ) br. 515/97 ⁽¹⁾, a u koji su uključene službe Komisije (da/ne)

Referentna oznaka izvještaja o uzajamnoj pomoći: .....

Datum primitka: .....

Napomene (neobvezno): .....

Referentna oznaka OLAF-ova spisa (format: LL/yyyy/nnnn) .....

Referentna oznaka zajedničke carinske operacije (JCO) (ako je primjenjivo) .....

Predmet povezan s obrascem za informiranje o rizicima (RIF) ili sa zajedničkim prioritetnim kontrolnim područjima (CPCA) (da/ne)

Referentna oznaka obrasca za informiranje o rizicima (RIF) (ako je primjenjivo) .....

Referentna oznaka zajedničkih prioritetnih kontrolnih područja (CPCA) (ako je primjenjivo) .....

4. UTVRĐIVANJE PRAVA

Organ utvrđivanja: .....

Datum utvrđivanja: .....

Računovodstvena referentna oznaka utvrđivanja (neobvezno): .....

Datum knjiženja na račun „B” (članak 6. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014): .....

Računovodstvena referentna oznaka računa „B” (neobvezno): .....

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 515/97 od 13. marta 1997. o uzajamnoj pomoći upravnih tijela država članica i o saradnji potonjih s Komisijom radi osiguravanja pravilne primjene propisa o carinskim i poljoprivrednim pitanjima (SL L82, 22.3.1997., str. 1.).

Odgođeno knjiženje na račune ili odgođeno obavještenje o carinskom dugu kako se ne bi ugrozila kaznena istraga koja utiče na finansijske interese Unije (član 13. stav 2. drugi podstavak Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014) (da/ne)

Ukupan iznos utvrđenih tradicionalnih vlastitih sredstava: .....

Iznos utvrđenih carina i poljoprivrednih pristojbi koji ne uključuje kompenzacijske i antidampinške nadoknade: .....

Iznos utvrđenih kompenzacijskih i antidampinških nadoknada: .....

Iznos utvrđenih naknada za šećer/izoglukozu: .....

Odgovarajući utvrđeni iznos nacionalnih trošarina i PDV-a (neobvezno): .....

Ukupni ispravljeni iznos tradicionalnih vlastitih sredstava (zbrajanje ili oduzimanje) nakon početnog utvrđivanja: .....

Iznos ispravljenih carina i poljoprivrednih pristojbi (zbrajanje ili oduzimanje) nakon početnog utvrđivanja, ne uključujući kompenzacijske i antidampinške pristojbe: .....

Iznos ispravljenih kompenzacijskih i antidampinških nadoknada (zbrajanje ili oduzimanje) nakon početnog utvrđivanja: .....

Iznos ispravljenih naknada za šećer/izoglukozu (zbrajanje ili oduzimanje) nakon početnog utvrđivanja: .....

Odgovarajući iznos ispravljenih nacionalnih akciza i PDV-a (zbrajanje ili oduzimanje) nakon početnog utvrđivanja (neobvezno): .....

Ukupni iznos osiguranja („security/guarantee“) ⁽¹⁾: .....

(Iznos vlastitih sredstava Unije i, ako je primjenljivo, nacionalnih naknada. On može biti nula ako postoji oslobođenje ili ako osiguranje nije položeno. U slučaju zajedničkog osiguranja koje iznosi manje od 100 % referentnog iznosa, navodi se i referentni iznos).

Dio osiguranja koji treba dodijeliti vlastitim sredstvima Unije: .....

Vrsta osiguranja (obavezno, neobvezno, neplanirano): .....

Vrsta obaveznog osiguranja: .....

Razlog zbog kojeg planirano osiguranje nije položeno: .....

Osiguranje stavljeno na raspolaganje Uniji: .....

Datum na koji je osiguranje stavljeno na raspolaganje: .....

5. POSTUPAK NAPLATE

(Ako postoji nekoliko dužnika za isti dug, za svakog je dužnika potrebno navesti sljedeće informacije)

Vrsta dužnika ⁽²⁾: .....

Iznos duga ako je manji od ukupnog utvrđenog iznosa: .....

Datum obavještenja o dugu: .....

Datum(i) hitnosti za plaćanja: .....

(1) U nekim jezičnim verzijama Uredbe (EU) br. 952/2013 termin „guarantee“ (osiguranje) upotrebljava se u istom kontekstu u kojem se u Uredbi (EEZ) br. 2913/92 upotrebljava termin „security“ (osiguranje). Za potrebe ovog Priloga ti se termini tumače kao „security“ (osiguranje) u smislu člana 6. stava 3. drugog podstavka Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014.

(2) Uključujući dužnike u pogledu građanske odgovornosti, posredne zastupnike i jemce.

Utvrđivanje podložno žalbenom postupku u smislu članka 243. stavka 1. Uredbe (EEZ) br. 2913/92 ili članka 44. Uredbe (EU) br. 952/2013 (da/ne)

Dosadašnje faze u žalbenom postupku: .....

Datum podnošenja prve žalbe: .....

Datum dostave obaviještenja o konačnoj presudi: .....

Napomene (neobavezno): .....

Odgađanje implementacije u smislu članova 222. i 244. Uredbe (EEZ) br. 2913/92 i člana 876.a Uredbe Komisije (EEZ) br. 2454/93 (*) ili članka 108. stavka 3. i članka 45. Uredbe (EU) br. 952/2013 (da/ne)

Osiguranje položeno u slučaju odgađanja izvršenja odluke (da/ne)

Iznos osiguranja u slučaju odgađanja: .....

Razlozi zbog kojih nije položeno osiguranje u slučaju odgađanja: .....

(Države članice trebaju navesti postoji li oslobođenje od osiguranja zbog predvidljivih ekonomskih i socijalnih poteškoća te razloge takve odluke.)

Platne olakšice u smislu članka 229. Uredbe (EEZ) br. 2913/92 ili člana 112. Uredbe (EU) br. 952/2013 (izostanak zahtjeva/zahtjev odbijen/zahtjev prihvaćen)

Opis postupka platnih olakšica: .....

Osiguranje položeno u skladu s platnim olakšicama (da/ne)

Iznos osiguranja u skladu s platnim olakšicama: .....

Razlog zbog kojega osiguranje nije položeno u slučaju platnih olakšica: .....

(Države članice trebaju navesti postoji li oslobođenje od osiguranja zbog predvidljivih ekonomskih i socijalnih poteškoća te razloge takve odluke.)

Datum izdavanja naloga za izvršenje: .....

Obaviještenje o nalogu za izvršenje (da/ne)

Datum obavještenja o nalogu za izvršenje: .....

Napomene uz nalog za izvršenje (neobvezno): .....

Datum(i) plaćanja primljenih i stavljenih na raspolaganje: .....

Odgovarajući iznos(i) plaćanja primljenih i stavljenih na raspolaganje: .....

Ukupni iznosi koji su plaćeni i stavljeni na raspolaganje: .....

Datum(i) zaplijene: .....

Iznos dobijen zaplijenama: .....

Napomene uz zaplijene (neobavezno): .....

Datum pokretanja stečajnog postupka/postupka likvidacije/postupka u slučaju insolventnosti: .....

Datum utvrđivanja potražnje u tim postupcima: .....

Datum zaključenja stečajnog postupka/postupka likvidacije/postupka u slučaju insolventnosti: .....

(*) Uredba Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. jula 1993. o utvrđivanju odredaba za implementaciju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice (SL L 253, 11.10.1993., str. 1.).

Iznos vlastitih sredstava naplaćenih tokom stečajnog postupka/postupka likvidacije/postupka u slučaju insolventnosti: .....

.....

Uzajamna pomoć drugih država članica pri naplati (Direktiva Vijeća 2010/24/EU ⁽¹⁾ ili prethodni propisi) (da/ne)

Referentna oznaka postupka uzajamne pomoći pri naplati: .....

Država članica s kojom se stupilo u kontakt: .....

Datum zahtjeva: .....

Naplaćeni iznos: .....

Datum odgovora: .....

Napomene uz odgovor (posebno ako država članica s kojom se stupilo u kontakt nije odgovorila na zahtjev): .....

.....

6. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE NAPLATA PREOSTALOG IZNOSA POKAZALA NEMOGUĆOM

(U ovom dijelu države članice moraju jasno navesti primjere za sve preduzete mjere izvršenja te razloge zbog kojih u slučaju stečajnog postupka/postupka likvidacije/postupka u slučaju insolventnosti primljeni iznos nije bio dovoljan za pokrivanje duga ili zašto se njime pokriva samo dio duga. Takođe, države članice moraju detaljno objasniti okolnosti ako je knjiženje na račune ili obavijest o carinskom dugu odgođena kako se ne bi ugrozila kaznena istraga koja utječe na financijske interese Unije.)

(Države članice ne trebaju navoditi informacije koje su već navedene pod točkama od 1. do 5.)

7. OSTALE INFORMACIJE

Aneks 4 Godišnji izvještaj o sprovedenim inspekcijama TSS i njihovim rezultatima

1. Država članica
2. Godina

3. Aktivnosti	Količina
3.1. Ukupno prihvaćena carinska deklaracija	
3.1.1. Po carinskom postupku - Uvoz (slobodni promet, unutrašnja obrada.....) - Izvoz (izvoz, vanjska proizvodnja.....)	
4. Carinske deklaracije koje podliježu naknadnoj kontroli i svakoj drugoj inspekciji	
5. Ukupan broj carinskog osoblja (puno radno vrijeme)	
6. Ukupan broj carinskog osoblja koje obavlja naknadnu kontrolu (puno radno vrijeme)	

7. Evidentirani izazovi i problemi

(Spisak najčešćih i značajnih neusaglašenosti, grešaka, nepravilnosti, prevara u vezi sa utvrđivanjem carinskog duga, plaćanjem i naplatom prema EU Regulativi 609/2014; 768/2021 i 1150/2000)

Priložiti sve važne informacije i objašnjenje prirode i rezultata naknadne kontrole.

Aneks 5 Izjava o ukupnom iznosu osnovice za sopstvena sredstva po osnovu PDV-a za 20XX. godinu

Ova izjava je pripremljena u skladu sa čl. 7 Uredba Savjeta (EEC, EURATOM) br. 1553/89 o definitivnim jedinstvenim aranžmanima za prikupljanje sopstvenih sredstava po osnovu poreza na dodatu vrijednost (konsolidovana verzija).

Izveštaj o sopstvenim sredstvima iz PDV-a za prethodnu godinu

Sažetak izvještaja Sopstvena sredstva na osnovu PDV prema Uredbi Savijeta 1553/89 za države članice za 20XX. finansijsku godinu		
Kod	Opis	Valuta:
R1	Računi	
<i>R1.1</i>	<i>Svaki iznos PDV-a koji nije evidentiran u računima (+)</i>	
<i>R1.2</i>	<i>Svaki iznos bez PDV-a evidentiran u priznanicama (-)</i>	
NR	Neto računi	R1+R1.1–R1.2
<i>A</i>	<i>Korekcija člana 3.2 (a) teritorijalni opseg_____ (+)</i>	
<i>B</i>	<i>Korekcija člana. 3.2 (b) teritorijalni opseg_____ (+-)</i>	
<i>C1</i>	<i>Korekcija člana. 3.2 (c) krivično djelo 1_____ (+)</i>	
<i>C2</i>	<i>Korekcija člana. 3.2 (c) krivično djelo 2_____ (+)</i>	
...	.....	
<i>Cn</i>	<i>Korekcija člana. 3. 2 (c) I krivično djelo n_____ (+)</i>	
TC	Ukupne ispravke (Error! Reference source not found., Error! Reference source not found.)	A + or–B+C1...Cn
CNR	Ukupni neto računi	NR+ or – TC
WAR	Višegodišnja ponderisana prosječna stopa (%)⁴	n n · n n n n %
FB	Finalna neograničena baza sopstvenih sredstava na osnovu PDV-a	CNR/WAR

⁴ Definitivni ili preliminarni WAR iz 2016. godine izražen na četiri decimale iz sistema sopstvenih resursa zasnovanog na PDV-u prije 2021. godine

Objašnjenja

1. Izvori za PDV izjavu

Uključuje sav naplaćen PDV za 20XX godinu od strane Uprave prihoda i carina Crne Gore, umanjen za refundirani PDV od strane Ministarstva finansija. T Podaci korišćeni za obračun proizilaze iz baze podataka Uprave prihoda i carina, odeljak/ poglavlje Naplata poreza „Prihodi od PDV-a za period 01.01. – 31.12.20XX”, baza podataka Sektora carina „Finansijski modul“ i baza podataka Uprave državnog trezora MF“. PDV na osnovu korekcija prema Inspekcijskog izvještaja EK.

2. Zakonske odredbe za PDV u 20XX

Navedite članove iz važećeg zakonodavstva:

- Odredba za registraciju PDV-a;
- Oslobođeni obveznici;
- Stope PDV-a;
- Izmjene i dopune koje su stupile na snagu u toku godine (član 12).

3. Obračun prosječne ponderisane stope PDV-a za 2016. godinu

WAR Proračun je urađen korištenjem sljedećih izvora informacija: (navesti izvore i pretpostavke, u prilogu dati Excel tabelu sa kalkulacijama i sa linkovima na osnovu podataka Monstata i Uprave prihoda i carina)

Aneks 6 Upitnik o bruto nacionalnom dohotku

Bruto nacionalni dohotak 2022 Tabela 1b: BDP and BND (ESA2010) 2013-2021		Kod ESA 2010	Država							2021
			U milionima nacionalna valuta							
As of 31/12/2021			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
PROIZVODNI PRISTUP										
1	Proizvodnja roba i usluga (po osnovnim cijenama)	P1								
2	Međupotrošnja (po otkupnim cijenama)	P2								
3	Bruto dodata vrijednost (po osnovnim cijenama)	B1G								
4	Porezi na proizvode	D21								
5	Subvencije na proizvode	D31								
RASHODNI PRISTUP										
6	Ukupni izdaci finalne potrošnje	P3								
7	Izdaci za finalnu potrošnju domaćinstava	P3								
8	Izdaci za finalnu potrošnju NPUSK	P3								
9	Finalna potrošnja rashoda opšte države	P3								
10	Bruto investicije	P5P5								
11	Bruto investicije u fiksni kapital	1g								
12	Promjene na zalihama	P52								
13	Nabavke dragocjenosti male vrijednosti	P53								
14	Izvoz roba i usluga	P6								
15	Uvoz roba i usluga	P7								
PRIHODNI PRISTUP										
16	Kompenzacije zaposlenih	D1								
17	Bruto operativni višak i mješoviti prihodi	B2G+B3G								
18	Porezi na proizvodnju i uvoz	D2								
19	Subvencije	D3								
20 Bruto domaći proizvod (ESA2010)		B1*G								
21	Naknade zaposlenih primljene iz ostatka svijeta	D1								
22	Naknade zaposlenih isplaćene u ostatak svijeta	D1								
23	Porezi na proizvodnju i uvoz koji se plaćaju institucijama EU	D2								
24	Dobijene subvencije od institucija EU	D3								
25	Prihodi od imovine dobijeni od ostatka svijeta	D4								
26	Prihod od imovine isplaćen ostatku svijeta	D4								
27 Bruto nacionalni dohodak (ESA2010)		B5*G								
28 Manji ukupni uticaj razlika u definicijama između ESA2010 i ESA95 na BND ((ESA2010 minus ESA95))										
29 Bruto nacionalni dohodak (ESA 95)		B5*G								

Aneks 7 Prijava prevara i nepravilnosti za slučajeve iznad 10 000 EUR

(Šalje se Generalnom direktoratu za budžet u skladu sa čl. 6, 5 EU REG 1150/2000 prema čl. 5. Dva mjeseca nakon kraja svakog tromjesečja svaka država članica će poslati Komisiji opis otkrivenih slučajeva prevare i nepravilnosti koji uključuju prava od preko 10 000 eura)

Identifikacija:

Država članica

- 0.0 Serijski broj (broj se dodjeljuje od strane države članice na godišnjoj osnovi u sljedećem formatu OR/MS/99/999999/0.
- 0.1 Kvartal u godini
- 0.2 Datum podnošenja
- 0.3 Jedinica ili agencija koja je otkrila nepravilnost ili prevaru
- 0.4 Opis slučaja

Ukoliko je moguće, država članica daje sljedeće podatke:

1. Ključena roba

- 1. Tarifna oznaka
- 2. Tarifna mjesta
  - Deklarisano
  - Uspostavljeno
  - Pretpostavljeno
- 3. Porijeklo
  - Deklarisano
  - Uspostavljeno
  - Pretpostavljeno
- 4. Mjesto porijekla
  - Deklarisano
  - Uspostavljeno
  - Pretpostavljeno
- 5. Količina
  - Deklarisano
  - Uspostavljeno
  - Pretpostavljeno
- 6. Vrijednost
  - Deklarisano
  - Uspostavljeno
  - Pretpostavljeno

- 2. Vrsta prevare i/ili nepravilnosti (određivanje, carinski postupak u pitanju)
- 3. Kratak opis mehanizma prevare
- 4. Iznos utajenih sopstvenih sredstava ili njihov pretpostavljeni red/stepen veličine
  - Procijenjeno
  - Uspostavljeno

- Povraćeno
5. Vrsta provjere koja je dovela do otkrivanja prevare i nepravilnosti
Metode
Komentari
  6. Postignuta faza u postupku, uključujući fazu oporavka, s obzirom na uspostavljanje ako je već napravljeno
Datum
Administrativne reference
  7. Referenca notifikacije slučaja prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 515/97 (1),
  8. Ako je primjenjivo, uključene države članice
  9. Mjere preduzete ili predviđene za sprječavanje ponavljanja slučaja prevare ili već otkrivene nepravilnosti.
  10. OLAF broj

Izveštaj za ažuriranje informacija o slučajevima prevare i nepravilnosti

Zajedno sa svakim tromjesečnim izvještajima u skladu s prvim podstavkom, svaka država članica će dati detalje o statusu u vezi sa slučajevima prevare i nepravilnosti koje su već prijavljene Komisiji čiji oporavak, poništenje ili nepovrat nije ranije naznačeno. Dosije 11 – 22 služe za ažuriranje tačaka 4 i 6 iz glavnog izvještaja.

U tu svrhu, svaka država članica će za svaki od slučajeva navedenih u prvom podstavu navesti:

11. Referencu na originalnu komunikaciju
12. Stanje koje treba nadoknaditi tokom prethodnog kvartala
13. Datum osnivanja
14. Datum knjiženja na posebnim računima Račun B
15. Iznosi naplaćeni tokom dotičnog kvartala
16. Ispravke osnovice (ispravke/poništenja) tokom predmetnog kvartala
17. Otpisani iznosi
18. Preostali iznos za povrat
19. Vraćeni iznos
20. Stanje koje treba povratiti na kraju dotičnog kvartala
21. Dostignuta faza upravnog i sudskog postupka
22. Finansijski kod

Gornji izvještaj treba pripremiti kao tabelu i generirati u CIS/FM. Stoga su naznačeni brojevi su zapravo brojevi kolo

Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA

Broj: 02-430/23-49001

Datum: 30. 10. 2023

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

